

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

جمهوری اسلامی ایران

استعمار فرانسو

رویدادهای ژوئیه ۱۹۵۴ در الجزایر

مریم حدادی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

استعمار فرانو: رویارویی زرسالاران اقتدار طلب با اسلام

نویسنده:

مریم حایک

ناشر چاپی:

مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۰	استعمار فرانو: رویارویی زرسالاران اقتدار طلب با اسلام
۱۰	مشخصات کتاب
۱۰	اشاره
۱۲	فهرست مطالب
۱۹	دیباچه
۲۱	پیش گفتار
۲۳	فصل اول: کلیات
۲۳	اشاره
۲۳	طرح موضوع
۲۳	اشاره
۲۳	۱. استعمارگر کیست؟
۲۵	۲. مستعمره چیست؟
۲۵	۳. هدف استعمارگران چیست؟
۲۵	۴. روش های استعمارگران چیست؟
۲۵	اهمیت پژوهش
۲۶	مفاهیم کلیدی
۲۶	اشاره
۲۶	۱. استعمار فرانو
۲۷	۲. زرسالاران اقتدار طلب
۲۷	۳. استعمار ستیزی اسلامی
۲۷	۴. رسالت رسانه ملی
۲۷	هدف پژوهش
۲۸	پرسش های پژوهش

۲۸	فرضیه پژوهش
۲۹	روش پژوهش
۲۹	پیشینه پژوهش
۲۹	کاربرد رسانه ای
۳۱	فصل دوم: استعمار فرانسه
۳۱	اشاره
۳۱	زمینه تاریخی استعمار فرانسه
۳۵	تحولات جهانی؛ مقدمه استعمار فرانسه
۳۵	اشاره
۳۵	۱. فروپاشی نظام دو قطبی و حرکت جهان به سوی نظام چند قطبی
۳۵	۲. انقلاب در حوزه دانش و فن آوری اطلاعات و ارتباطات
۳۷	ویژگی های استعمار فرانسه
۳۹	معرفی استعمارگر
۴۲	هم سوئی جهانی شدن با استعمار فرانسه
۴۵	نظم نوین جهانی؛ استراتژی جهانی استعمار فرانسه
۴۸	برنامه های استعمار فرانسه
۴۸	اشاره
۴۸	۱. برنامه های اقتصادی
۵۰	۲. برنامه های سیاسی
۵۰	اشاره
۵۰	الف) اقدامات پنهانی
۵۱	ب) تهدید ملت ها با استفاده از زور و مداخله نظامی
۵۲	ج) حمایت از سیاست های هم سو با منافع سرمایه داری
۵۲	۳. برنامه های فرهنگی
۵۵	امیرالیسم رسانه ای؛ ابزار استعمار فرانسه
۶۱	فصل سوم : استعمار فرانسه در مقابله با اسلام

۶۱ اشاره
۶۱ ۱. ماهیت تقابل اسلام و زرسالاران اقتدارطلب
۶۲ ۲. دلایل تقابل اسلام و استعمار فرانو
۶۲ اشاره
۶۳ الف) ماهیت ایدئولوژی اسلام
۶۵ ب) نگاه دنیای مسیحیت به اسلام
۶۶ ج) نگرش نظام سرمایه داری
۶۷ ۳. مواضع جوامع اسلامی در رویارویی با استعمار فرانو
۶۷ اشاره
۶۷ الف) ستون پنجم
۶۷ ب) فرصت طلبان
۶۸ ج) فریب خوردگان
۶۸ د) مدافعان حیثیت
۶۸ ه) بلندهمتان
۶۸ ۴. استعمار فرهنگی؛ استراتژی استعمار فرانو برای مقابله با اسلام
۶۸ اشاره
۷۰ برنامه های استعمار فرهنگی برای مبارزه با اسلام
۷۰ اشاره
۷۰ ۱. تضعیف باورها و اندیشه های اسلامی
۷۲ ۲. تحریف گرایش های معنوی اسلام
۷۳ ۳. گسترش فساد، فحشا و منکر در جامعه های اسلامی
۷۵ ۴. تخریب و نفی هویت ملی اسلامی
۷۷ ۵. گسترش روحیه سرمایه داری و مادی گری
۷۸ ۶. تخریب و طرد الگوهای اسلامی
۷۹ ۷. خبرپردازی و تصویرسازی منفی از اسلام
۸۰ ۸. تحریک مذاهب اسلامی علیه یکدیگر

۸۲	فصل چهارم: مقابله جوامع اسلامی با استعمار فرانو
۸۲	اشاره
۸۲	۱. ماهیت جوامع اسلامی در مقابله با استعمار فرانو
۸۴	۲. برنامه های جوامع اسلامی
۸۴	اشاره
۸۴	الف) تقویت اندیشه های اسلامی
۸۷	ب) مبارزه با فساد و منکر
۸۷	اشاره
۸۷	یک - پناه بردن به قرآن
۸۸	دو - اهمیت دادن به نماز
۸۸	سه - توجه به امر به معروف و نهی از منکر
۸۹	چهار - کارآفرینی
۹۰	پنج - ازدواج
۹۱	ج) تقویت هویت ملی اسلامی
۹۲	د) شناخت غرب و زرسالاران اقتدارطلب و مبارزه با روحیه سرمایه داری
۹۳	هـ) معرفی الگوهای اسلامی
۹۵	و) تصویرسازی مثبت از اسلام
۹۵	ز) وحدت مذاهب اسلامی
۹۶	۳. مقابله نظام جمهوری اسلامی ایران با استعمار فرانو
۹۶	اشاره
۹۶	الف) پیشینه تهاجم فرهنگی غرب در ایران
۹۹	ب) راه کارهای جمهوری اسلامی در مقابله با استعمار فرهنگی
۱۰۳	فصل پنجم: همراه با برنامه سازان
۱۰۳	اشاره
۱۰۳	جایگاه صدا و سیما در مبارزه با استعمار فرانو
۱۰۴	الزامات رسانه صدا و سیما

۱۰۵	محورهای مهم برنامه سازی
۱۰۵	اشاره
۱۰۵	۱. پرورش، گسترش و تفهیم و تبیین فضیلت های اخلاقی
۱۰۸	۲. ارتقای معرفت و ایمان دینی
۱۰۹	۳. برنامه ریزی برای مراسم دینی
۱۱۰	۴. توجه به دانش
۱۱۰	۵. برنامه ریزی برای سرگرمی و تفریح
۱۱۲	۶. توجه به نقش و جایگاه زنان
۱۱۴	پرسش های مردمی
۱۱۵	پرسش های کارشناسی
۱۱۸	کتاب نامه
۱۱۸	اشاره
۱۱۹	پایگاه های اینترنتی
۱۲۰	درباره مرکز

استعمار فرانوی: رویارویی زرسالاران اقتدار طلب با اسلام

مشخصات کتاب

سرشناسه: حایک، مریم

عنوان و نام پدیدآور: استعمار فرانوی: رویارویی زرسالاران اقتدار طلب با اسلام / مریم حایک؛ تهیه کننده مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما.

مشخصات نشر: قم: دفتر عقل، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری: ۸۸ ص.

فروست: مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما؛ ۱۲۸۳.

شابک: ۱۱۰۰۰ ریال ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۶۱-۱۰-۴

یادداشت: کتابنامه: ص. [۸۷] - ۸۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: اسلام و استعمار

موضوع: استعمار

موضوع: فرهنگ زدایی

موضوع: استعمار فرهنگی

موضوع: اسلام و غرب

شناسه افزوده: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهشهای اسلامی

رده بندی کنگره: BP۲۳۱/۴ ح ۲ الف ۵ ۱۳۸۷

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳۲

شماره کتابشناسی ملی: ۱۵۰۸۳۷۸

ص: ۱

اشاره

استعمار فرانو: رویارویی زرسالاران اقتدار طلب با اسلام

مریم حایک

تهیه کننده مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

ص: ۲

فهرست مطالب

دیباچه ۱

پیش گفتار ۳

فصل اول: کلیات ۵

طرح موضوع ۵

۱. استعمارگر کیست؟ ۵

۲. مستعمره چیست؟ ۶

۳. هدف استعمارگران چیست؟ ۶

اهمیت پژوهش ۶

مفاهیم کلیدی ۶

۱. استعمار فرانسه ۷

۲. زرسالاران اقتدار طلب ۸

۳. استعمارستیزی اسلامی ۸

۴. رسالت رسانه ملی ۸

هدف پژوهش ۸

پرسش های پژوهش ۹

فرضیه پژوهش ۹

روش پژوهش ۱۰

پیشینه پژوهش ۱۰

کاربرد رسانه ای ۱۰

فصل دوم: استعمار فرانوی ۱۲

زمینه تاریخی استعمار فرانوی ۱۲

تحولات جهانی؛ مقدمه استعمار فرانوی ۱۵

۱. فروپاشی نظام دو قطبی و حرکت جهان به سوی نظام چند قطبی ۱۵

ص: ۳

۲. انقلاب در حوزه دانش و فن آوری اطلاعات و ارتباطات ۱۵

ویژگی های استعمار فرانو ۱۷

معرفی استعمارگر ۱۹

هم سویی جهانی شدن با استعمار فرانو ۲۲

جرج هربرت بوش ۲۶

برنامه های استعمار فرانو ۲۸

۱. برنامه های اقتصادی ۲۸

۲. برنامه های سیاسی ۳۰

الف) اقدامات پنهانی ۳۰

ب) تهدید ملت ها با استفاده از زور و مداخله نظامی ۳۱

ج) حمایت از سیاست های هم سو با منافع سرمایه داری ۳۲

۳. برنامه های فرهنگی ۳۲

امپریالیسم رسانه ای؛ ابزار استعمار فرانو ۳۵

پروفسور نورمن سالومن ۳۶

نیوز کورپوریشن ۳۷

فصل سوم: استعمار فرانو در مقابله با اسلام ۴۱

۱. ماهیت تقابل اسلام و زرسالاران اقتدارطلب ۴۱

۲. دلایل تقابل اسلام و استعمار فرانو ۴۲

الف) ماهیت ایدئولوژی اسلام ۴۳

راجر هاردی ۴۴

ب) نگاه دنیای مسیحیت به اسلام ۴۵

ج) نگرش نظام سرمایه داری ۴۶

۳. مواضع جوامع اسلامی در رویارویی با استعمار فرانو ۴۷

الف) ستون پنجم ۴۷

ب) فرصت طلبان ۴۷

ج) فریب خوردگان ۴۸

د) مدافعان حیثیت ۴۸

ه) بلندهمتان ۴۸

۴. استعمار فرهنگی؛ استراتژی استعمار فرانو برای مقابله با اسلام ۴۸

برنامه های استعمار فرهنگی برای مبارزه با اسلام ۵۰

۱. تضعیف باورها و اندیشه های اسلامی ۵۰

۲. تحریف گرایش های معنوی اسلام ۵۱

ص: ۴

۳. گسترش فساد، فحشا و منکر در جامعه های اسلامی ۵۲

فرانتس فانون ۵۳

۴. تخریب و نفی هویت ملی اسلامی ۵۴

۵. گسترش روحیه سرمایه داری و مادی گری ۵۶

۶. تخریب و طرد الگوهای اسلامی ۵۷

۷. خیرپردازی و تصویرسازی منفی از اسلام ۵۸

۸. تحریک مذاهب اسلامی علیه یکدیگر ۵۹

فصل چهارم: مقابله جوامع اسلامی با استعمار فرانو ۶۱

۱. ماهیت جوامع اسلامی در مقابله با استعمار فرانو ۶۱

۲. برنامه های جوامع اسلامی ۶۳

الف) تقویت اندیشه های اسلامی ۶۳

ب) مبارزه با فساد و منکر ۶۵

یک - پناه بردن به قرآن ۶۵

دو - اهمیت دادن به نماز ۶۶

سه - توجه به امر به معروف و نهی از منکر ۶۶

چهار - کارآفرینی ۶۷

پنج - ازدواج ۶۸

ج) تقویت هویت ملی اسلامی ۶۹

د) شناخت غرب و زرسالاران اقتدارطلب و مبارزه با روحیه سرمایه داری ۷۰

ه) معرفی الگوهای اسلامی ۷۱

و) تصویرسازی مثبت از اسلام ۷۳

ز) وحدت مذاهب اسلامی ۷۳

۳. مقابله نظام جمهوری اسلامی ایران با استعمار فرانو ۷۴

الف) پیشینه تهاجم فرهنگی غرب در ایران ۷۴

برژنسکی ۷۵

ب) راه کارهای جمهوری اسلامی در مقابله با استعمار فرهنگی ۷۷

فصل پنجم: همراه با برنامه سازان ۸۱

جایگاه صدا و سیما در مبارزه با استعمار فرانو ۸۱

الزامات رسانه صدا و سیما ۸۲

ص: ۵

محورهای مهم برنامه سازی ۸۳

۱. پرورش، گسترش و تفهیم و تبیین فضیلت های اخلاقی ۸۳

۲. ارتقای معرفت و ایمان دینی ۸۵

۳. برنامه ریزی برای مراسم دینی ۸۶

۴. توجه به دانش ۸۷

۵. برنامه ریزی برای سرگرمی و تفریح ۸۷

۶. توجه به نقش و جایگاه زنان ۸۹

پرسش های مردمی ۹۱

پرسش های کارشناسی ۹۲

کتاب نامه ۹۵

ص: ۶

استعمار به معنای تسلط بر کشورها و به تاراج بردن ثروت و منافع کشور زیر سلطه، همواره گونه‌های متفاوتی داشته است. در گذشته، استعمار از طریق هجوم و لشکرکشی به سرزمین‌ها و چیره شدن بر منافع و ثروت اقتصادی کشورهای مستعمره صورت می‌گرفت. در دوران استعمار نو، استعمار و غارت کشورها نه از راه نظامی، بلکه با اشغال سیاسی و کنترل هیئت حاکمه کشورها صورت می‌گرفت؛ ولی امروزه این تسلط شکل متفاوتی پیدا کرده است و آشکارا، چهره کریه خود را نشان نمی‌دهد.

در واقع، استعمارگران در شکل جدید استعمار می‌کوشند با تسلط پنهان و نامحسوس بر منابع حیاتی و مالی، سلطه فرهنگی، سیاسی و اقتصادی خود را تحقق بخشند. در این شیوه جدید، ویژگی برجسته استعمار، مشروعیت بخشیدن به سلطه فرهنگی از طریق رسانه‌های جمعی به منظور تخریب عقاید و باورهای افراد کشورها به ویژه نسل جوان است. به تعبیر دیگر، این شیوه، شیوه‌ای از اعمال قدرت در مقایسه با شیوه‌های سنتی و سخت گذشته است که با بهره‌گیری از ارزش‌های موجود در فرهنگ و جذابیت‌های ایدئولوژیکی، موجب می‌شود یک فرد، گروه یا کشور، کاری کند که فرد، گروه یا کشورهای دیگر، همان چیزی را بخواهند که او می‌خواهد.

در استعمار فرانو، انسان‌ها به جای کشورها مورد هدف قرار می‌گیرند. به عبارت دیگر، استعمار فرانو، همه جهان را با تمام امکاناتش هدف قرار می‌دهد

و به کمک فن آوری اطلاعات و دانش ارتباطات، مرزهای کشورها را در هم می نوردد و با فرد فرد انسان ها به عنوان هدف استعماری خود ارتباط برقرار می کند. در چنین شیوه ای از استعمار، استعمارگران برای تسلط و کنترل همه جهان، برنامه های گسترده اقتصادی، نظامی و فرهنگی را طرح و سیاست گذاری می کنند.

در این راستا، آنچه مانع بزرگ و اساسی در راه استعمار فرانو، مانند دیگر شیوه های کهن و نو قرار می گیرد، اسلام و آموزه های ناب آن است که با هر گونه تظلم و پذیرش ستم و زیر بار تسلط دیگران بودن، مقابله می کند. بر همین اساس، استعمارگران در این شیوه جدید، در تقابل با اسلام، بینش ها، گرایش ها و رفتارهای مادی و معنوی امت مسلمان را هدف قرار می دهند و از راه تسلط بر فرهنگ کشورهای اسلامی، زمینه های تسلط اقتصادی و سیاسی خود را فراهم می آورند. آنان در این راه، از برنامه های گوناگونی سود می جویند؛ تضعیف باورها، تخریب هویت فرهنگی، گسترش فساد و تحریک مذاهب اسلامی بر ضد یکدیگر، از جمله ابزارهای استعمارگران در این زمینه است.

پژوهش حاضر که به قلم پژوهشگر ارجمند، سرکار خانم مریم حایک به بار نشسته است، می کوشد با ریشه یابی زمینه های استعمار فرانو، تبیین اهداف استعمارگران در این شیوه از استعمار و در نهایت، راه کارهای مقابله جوامع اسلامی با آنان را مشخص کند. امید است اصحاب رسانه از این پژوهش به خوبی بهره گیرند.

انه ولی التوفیق

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما

ص: ۲

«استعمار» از معدود واژه‌هایی است که همه ملت‌های محروم و ستم‌دیده جهان از آن تعریفی مشترک دارند. «تصرف دولتی قوی در مملکتی ضعیف، غصب اموال و پای مال کردن حقوق ملت ضعیف»^(۱) برداشت مشترک همه ملت‌های ضعیف جهان از واژه استعمار است.

نخستین حالت از چهره‌گریه استعمار که خود را به مردم جهان نشان داد، اشغال سرزمین ملت‌های ضعیف و حضور فیزیکی نیروهای بیگانه در آن سرزمین بود. با گذشت زمان، مقاومت ملت‌های مستعمره، استعمارگران را مجبور کرد تا برای غارت این کشورها، شیوه دیگری در پیش گیرند. اشغال سیاسی و کنترل هیئت حاکمه و دولت کشورهای ضعیف که «استعمار نو» نامیده شد، دومین حالت از چهره استعمار بود. پس از چندی، این شکل از استعمار نیز در نظر استعمارگران، کارآیی خود را از دست داد و همین امر سبب شد تا استعمارگران به حالت دیگری از استعمار روی آورند؛ حالتی که متناسب با ویژگی‌های عصر کنونی است و «استعمار فرانو» نامیده می‌شود.

ص: ۳

استعمارگران استعمار فرانو، با آگاهی از رویارویی همیشگی دین اسلام با شکل های متفاوت استعمار و با توجه به ویژگی های استعمار فرانو، اسلام را بزرگ ترین مانع تحقق اهداف استعماری خود می دانند و با تمام توان، به مقابله شدید و گسترده با آن پرداخته اند.

حال این پرسش مطرح است که برنامه های مسلمانان و جوامع اسلامی به ویژه سیاست های نظام جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با برنامه های استعمار فرانو چیست؟ هدف این پژوهش، تبیین سیاست ها و برنامه های پیشنهادی برای مقابله با استعمار فرانو است.

این کتاب پنج فصل دارد. در فصل اول، پس از طرح موضوع پژوهش و اهمیت آن، به تعریف مفاهیم کلیدی به کار رفته در پژوهش، توضیح هدف، پرسش ها، فرضیه، روش، پیشینه و کاربرد رسانه ای پژوهش پرداخته ایم. در فصل دوم، برنامه های کلی استعمار فرانو و در فصل سوم، تقابل استعمار فرانو با اسلام بررسی می شود. فصل چهارم کتاب، به توضیح برنامه های جوامع اسلامی در مقابله با استعمار فرانو پرداخته است. در فصل پنجم نیز با عنوان همراه با برنامه سازان، محورهای مهم برنامه سازی در سازمان صدا و سیما برای مقابله با استعمار فرانو توضیح داده شده است.

فصل اول: کلیات

اشاره

فصل اول: کلیات

زیر فصل ها

طرح موضوع

اهمیت پژوهش

مفاهیم کلیدی

هدف پژوهش

پرسش های پژوهش

فرضیه پژوهش

روش پژوهش

پیشینه پژوهش

کاربرد رسانه ای

طرح موضوع

اشاره

طرح موضوع

«استعمار فرانسه» یا «استعمار پسامدرن»، مرحله ای از گسترش و تطور رویکرد استعماری است که در اوایل دهه ۱۹۹۰ میلادی، هم زمان با فروپاشی نظام دوقطبی در صحنه بین الملل آغاز شد. در این نوع استعمار، برخلاف استعمار کلاسیک و استعمار نو، نه استعمارگر، یک دولت و نه هدف از استعمار، تسلط بر منطقه یا کشور ویژه ای است. همچنین روش های استعمارگران در استعمار فرانسه، با استعمارهای کلاسیک و نو متفاوت است. مفهوم استعمار فرانسه، در پاسخ به پرسش های زیر تشریح می شود:

۱. استعمارگر کیست؟

در استعمار فرانو، استعمارگر، طبقه ای اجتماعی به نام «زرسالاران اقتدارطلب» است که برای تحقق اهداف استعماری خویش، با نفوذ در دولت ها، آنها را در حد توانایی و قدرت خود و همچنین بر اساس آمادگی این دولت ها، هدایت می کند.

ص: ۵

۲. مستعمره چیست؟

تک تک انسان ها به عنوان مستعمره های ارزشمندی هستند که استعمارگران قصد تصرف و سلطه بر آنها را دارند.

۳. هدف استعمارگران چیست؟

هدف زرسالاران اقتدارطلب، غارت منابع حیاتی و مالی همه دنیاست و این هدف، با سلطه فرهنگی، اقتصادی و سیاسی کامل و همه جانبه بر افراد بشر تحقق می یابد.

۴. روش های استعمارگران چیست؟

سردمداران استعمار فرانو می کوشند تا حد امکان، با بهره گیری از روش های غیر نظامی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، بر همه جهان، به صورت تدریجی و همه جانبه تسلط یابند. در استعمار فرانو، اولویت در استفاده از روش های فرهنگی است.

با توجه به آنچه در توضیح استعمار فرانو بیان شد، استعمارگران یا زرسالاران اقتدارطلب در تحقق اهداف استعماری شان با مانع بزرگی به نام دین اسلام روبه رو هستند. اسلام با هرگونه استعمار و استثمار مخالف است و با آن به مبارزه برمی خیزد. البته مخالفت و تضاد اسلام با استعمار فرانو، به واسطه ویژگی های خاص آن، از جمله حوزه فعالیت بسیار گسترده استعماری آن و ماهیت استعمارگران، بسیار سخت تر و جدی تر است. شیوه تقابل استعمار فرانو با اسلام، موضوعی است که در این پژوهش به آن پرداخته می شود.

اهمیت پژوهش

اهمیت پژوهش

در بررسی جایگاه و اهمیت مسئله استعمار فرانو آن در رویارویی با اسلام، توجه به نکته های زیر ضروری است:

ص: ۶

۱. دین اسلام، خواهان آزادی، سیادت و استقلال همه انسان هاست و با هر گونه چپاولگری، استعمار و استثمار مخالف است.
۲. اسلام در اندیشه اصلاح جهانی است و همه پیروان آن موظفند زمینه تحقیق این هدف را فراهم سازند.
۳. دوران استعمار نو پایان یافته است و استعمارگران دوران دیگری از استعمار نامحسوس بشر را با عنوان استعمار فرانو آغاز کرده اند.
۴. سردمداران استعمار فرانو، اسلام را بزرگ ترین مانع تحقق اهداف استعماری خویش می دانند.
۵. بخش عمده اهداف، سیاست ها و برنامه های استعمار فرانو، مبارزه با اسلام و استعمار جوامع اسلامی است.
۶. استعمار جامعه های اسلامی، با تسلط فرهنگی، اقتصادی و سیاسی بر مسلمانان صورت می پذیرد.
۷. استعمار فرهنگی قدمه و زمینه ساز تحقق استعمار اقتصادی و سیاسی است.
۸. جریان استعمارپذیری بسیار تدریجی و نامحسوس است.

مفاهیم کلیدی

اشاره

مفاهیم کلیدی

در این پژوهش، چند مفهوم کلیدی مطرح است که عبارتند از:

۱. استعمار فرانو

استعمار فرانو، شیوه استعماری تازه ای است که در آن، زرسالاران اقتدارطلب می کوشند با سلطه فرهنگی، اقتصادی و سیاسی کامل، تدریجی و نامحسوس بر انسان ها، همه منابع حیاتی و مالی جهان را غارت کنند. استعمارگران استعمار فرانو، استعمار فرهنگی را در صدر برنامه های استعماری خویش قرار می دهند و سلطه فرهنگی را مقدمه و زمینه ساز سلطه اقتصادی و سیاسی می دانند.

ص: ۷

۲. زرسالاران اقتدار طلب

طبقه ای اجتماعی هستند که در قالب نظام سرمایه داری، رفتارهای خویش را سامان دهی می کنند. زرسالاران اقتدار طلب در صدد هستند با تکیه بر قدرت اقتصادی و بهره گیری از دیگر منابع قدرت، همه منابع حیاتی و مالی جهان را در اختیار بگیرند.

۳. استعمار ستیزی اسلامی

این امر به معنای مبارزه با هر گونه استعمار و استثمار یا مدیریت نظام جهانی، مبتنی بر ارزش ها و فرهنگ مادی، با استفاده از مفاهیم اسلامی است.

۴. رسالت رسانه ملی

با توجه به اینکه تهاجم فرهنگی، تبلیغی و خبری زرسالاران اقتدار طلب، با بهره گیری از «امپریالیسم رسانه ای» صورت می گیرد، مبارزه با این تهاجم ها، نیازمند بهره گیری از ابزارهای رسانه ای است. رسانه ملی نظام جمهوری اسلامی ایران به عنوان محور مدیریت و هدایت فکر، فرهنگ، روحیه، اخلاق و شیوه های رفتاری جامعه، در مقابله با استعمار فرانو، رسالت بسیار بزرگی دارد.

هدف پژوهش

هدف پژوهش

هدف پژوهش، «ارائه سیاست ها، خط مشی ها و برنامه های پیشنهادی، به منظور مبارزه با استعمار فرانو» است. موارد زیر راه های دست یابی به این اهداف است:

۱. بررسی مفهوم استعمار فرانو و ویژگی های آن؛

۲. بررسی استراتژی جهانی استعمار فرانو؛

۳. بررسی برنامه های جهانی استعمار فرانو؛

ص: ۸

۴. بررسی برنامه های استعمار فرانو در رویارویی با اسلام و مسلمانان به ویژه نظام جمهوری اسلامی ایران؛

۵. بررسی برنامه های اثرگذار و مفید نظام اسلامی در مقابله با استعمار فرانو؛

۶. بررسی سیاست های فعلی نظام جمهوری اسلامی ایران در مقابله با استعمار فرانو؛

۷. بررسی رسالت صدا و سیما در مقابله با استعمار فرانو.

پرسش های پژوهش

پرسش های پژوهش

۱. استعمار فرانو چیست و چه ویژگی هایی دارد؟

۲. استراتژی جهانی استعمار فرانو چیست؟

۳. برنامه های جهانی استعمار فرانو چیست؟

۴. استعمار فرانو در مقابل اسلام و مسلمانان به ویژه جمهوری اسلامی ایران چه برنامه ها و اهدافی دارد؟

۵. برنامه های مؤثر مسلمانان و جوامع اسلامی برای مقابله با استعمار فرانو چیست؟

۶. سیاست های نظام جمهوری اسلامی ایران برای مبارزه با استعمار فرانو چیست؟

۷. رسانه ملی صدا و سیما در سیاست ها و برنامه های نظام جمهوری اسلامی ایران در مقابله با استعمار فرانو چه نقشی دارد؟

فرضیه پژوهش

فرضیه پژوهش

با توجه به اینکه اساس استعمار فرانو، استعمار فرهنگی است، جوامع اسلامی باید از یک سو، با شناخت عمیق و مستدل عملکرد و اهداف حقیقی زرسالاران اقتدارطلب و از سوی دیگر، با اجرای برنامه هایی برای

تقویت اندیشه های اسلامی، مبارزه با فساد، تقویت هویت ملی اسلامی، معرفی الگوهای اسلامی، ایجاد وحدت در میان مذاهب اسلامی و تصویرسازی مثبت از اسلام، با استعمار فرانو به مقابله برخیزند.

روش پژوهش

روش پژوهش

هدف این پژوهش، از یک سو تبیین، بررسی و تحلیل سیاست ها و برنامه های استعمار فرانو در رویارویی با اسلام است و از دیگر سو، بررسی و تحلیل سیاست ها و برنامه های مسلمانان و جوامع اسلامی به ویژه نظام جمهوری اسلامی ایران در مقابله با استعمار فرانو روش منطبق با اهداف تحقیق، روشی تحلیلی - تبیینی است.

پیشینه پژوهش

پیشینه پژوهش

از مقام معظم رهبری، آیت الله خامنه ای، درباره موضوع استعمار فرانو در مقابله با اسلام، سخنرانی هایی موجود است، ولی کتاب یا پژوهشی که تنها به این موضوع اختصاص یافته باشد، چاپ نشده است. همچنین سخنرانی پروفیسور حمید مولانا با عنوان «استعمار فرانو و ابزارهای رسانه ای آن» و مقاله ای نیز با عنوان «استعمار فرانو و توان مندی های ایران» به قلم دکتر محمدرضا احمدی در این باره موجود است. امید است با روشن شدن اهمیت استعمار فرانو در دوران حاضر، اندیشمندان و صاحب نظران اسلامی به تجزیه و تحلیل جنبه ها و زوایای گوناگون این موضوع پردازند.

کاربرد رسانه ای

کاربرد رسانه ای

این پژوهش، با بررسی و تشریح سیاست ها و برنامه های استعمار فرانو در مقابله با اسلام و مسلمانان به ویژه نظام جمهوری اسلامی ایران و نیز سیاست ها و برنامه های مسلمانان به ویژه نظام جمهوری اسلامی ایران

ص: ۱۰

برای مبارزه با استعمار فرانو، می کوشد جایگاه و رسالت رسانه ملی صدا و سیما را در مقابله با استعمار فرانو، به عنوان محور مدیریت و هدایت فکر و فرهنگ عمومی جامعه بررسی کند. در پایان، سیاست ها، خط مشی ها و برنامه های پیشنهادی برای مقابله مؤثر با استعمار فرانو، به مدیران و برنامه سازان رسانه ملی صدا و سیما عرضه می شود.

ص: ۱۱

فصل دوم: استعمار فرانکو

زیر فصل ها

زمینه تاریخی استعمار فرانکو

تحولات جهانی؛ مقدمه استعمار فرانکو

ویژگی های استعمار فرانکو

معرفی استعمارگر

هم سویی جهانی شدن با استعمار فرانکو

نظم نوین جهانی؛ استراتژی جهانی استعمار فرانکو

برنامه های استعمار فرانکو

امپریالیسم رسانه ای؛ ابزار استعمار فرانکو

زمینه تاریخی استعمار فرانکو

زمینه تاریخی استعمار فرانکو

استعمار در طول تاریخ، با شکل های متفاوتی بر ملل محروم و ستم دیده جهان مسلط شده است. شناخت چهره نفرت انگیز استعمار جز در آینه حقایق تاریخی و واقعیت های عرصه روابط بین الملل امکان پذیر نیست. مفهوم استعمار با موج دوم تمدنی که با شروع عصر انقلاب صنعتی در اروپا به وجود آمد، مشهود و ملموس شد.

با آغاز عصر روشنگری و انقلاب صنعتی در اروپا، مبانی فکری و اخلاقی ویژه ای به وجود آمد که «کالونینسم» و «مرکانتیلیسم» نمونه های برجسته آن بودند. کالونینست ها، کار و تلاش، تسلط بر طبیعت و شناخت و استخدام هر چه بیشتر قوای موجود در طبیعت را موجب تقرب الهی می دانستند. مرکانتیلیست ها نیز معتقد بودند باید خزانه دولت را اگرچه به قیمت چپاول و غارت دیگر ملل، از ثروت انباشت.

رخ دادن انقلاب صنعتی در بستر فرهنگ و اخلاق مرکانتیلیستی، شرایط را به زیان ملت های محروم و ضعیف پیش برد. در

این دوره، دولت های مقتدری در قاره اروپا شکل گرفتند که برای تأمین منابع طبیعی،

ص: ۱۲

نیروی کار فراوان و ارزان قیمت و بازار مصرف برای انبوه کالاهای تولید شده خود، با تکیه بر قدرت نظامی بی رقیب، به حریم دیگر ملل غیرصنعتی دست اندازی کردند. در این دوره که به «دوره استعمار» معروف است، کشورهای استعماری بزرگی مانند بریتانیا، پرتغال، فرانسه، اسپانیا و هلند، با شعار آبادانی، به اشغال و چپاول ملت های فقیر پرداختند. استعمار سیاسی، اقتصادی و فرهنگی ملل مستعمره، به طور مستقیم با اشغال کشورها، حضور فیزیکی نیروهای استعمارگر در کشور مستعمره و اداره مستقیم امور آنها صورت می گرفت. رقابت قدرت های بزرگ و استعماری اروپا، سرانجام به جنگ های جهانی اول و دوم انجامید. حاصل جنگ جهانی دوم، شکست آلمان نازی در غرب، فروپاشی امپراتوری ژاپن در خاور دور و شکل گیری دو بلوک قدرت در جهان بود.

ایالات متحده امریکا که در جنگ های جهانی، به دلیل دور بودن از میدان های جنگ، خسارت اقتصادی متحمل نشده بود، پس از پایان جنگ، به عنوان برنده حقیقی جنگ و بزرگ ترین قدرت اقتصادی و نظامی جهان، وارد صحنه بین المللی شد و رهبری بلوک غرب را با ایدئولوژی لیبرال دموکراسی سرمایه داری بازار آزاد، در برابر بلوک شرق با ایدئولوژی مارکسیستی لنینیستی، به رهبری شوروی سابق در دست گرفت.

در این دوره که به دوره «جنگ سرد» معروف است، استعمار به گونه ای نو خود را نشان داد. در سال های پایانی جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵م.) تا میانه دهه ۱۹۶۰ میلادی، رهبران دو قطب قدرت، با محوریت سیاسی و ابزارهای نظامی به رقابت با یکدیگر پرداختند. این رقابت ها در فضایی از رعب و وحشت و با هدف افزایش نفوذ سیاسی، ایدئولوژیکی و نظامی،

به منظور بهره‌گیری اقتصادی از ظرفیت‌های موجود در کشورهای استعماری جریان داشت.

با روی کار آمدن دکترین تنش‌زدایی از اواسط دهه ۱۹۶۰ میلادی، پیمان‌های نظامی، به عنوان عامل تأمین امنیت ابرقدرت‌ها، اهمیت خود را از دست دادند. از آن زمان به بعد، توجه ابرقدرت‌ها بیشتر از پیش به سوی کشورهای امریکای جنوبی، آسیای شرقی و خاورمیانه معطوف شد. به عبارت دیگر، کشورهای جهان سومی که در دوران استعمار، گرفتار اشغال و تجاوز نظامی مستقیم شده بودند، این بار نیز به میدان اصلی جنگ‌ها و درگیری‌های ابرقدرت‌ها تبدیل شدند.

در دوران استعمار نو، استعمار و غارت کشورهای نه از راه اشغال نظامی، بلکه بیشتر از راه اشغال سیاسی و کنترل هیئت حاکمه و دولت کشورها صورت می‌گرفت. در این دوره، مستعمره‌ها که به صورت کشورهای اقماری هر یک از دو ابرقدرت (امریکا و شوروی) شناخته می‌شدند، بر اساس سیاست‌های جهانی و منافع اقتصادی این دو قطب قدرت، توسعه‌ای کنترل شده، برنامه‌ریزی شده و هدایت شده می‌یافتند. با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در سال‌های آغازین دهه ۱۹۹۰ م، یکی از پایه‌های اصلی نظام استعماری دو قطبی فرو ریخت و دوران استعمار نو به سال‌های پایانی خود نزدیک شد. (۱)

ص: ۱۴

۱- نک: محمدرضا احمدی، مقاله «استعمار فرانو و توان مندی‌های ایران»، نشریه اشراق اندیشه، ۱۳۸۵، ش ۲۶، صص ۲۱ و ۲۲.

تحولات جهانی؛ مقدمه استعمار فرانکو

دو تحول جهانی در آغاز دهه ۱۹۹۰ میلادی، مقدمات شکل‌گیری استعمار فرانکو را فراهم ساخت که عبارتند از:

۱. فروپاشی نظام دو قطبی و حرکت جهان به سوی نظام چند قطبی

۱. فروپاشی نظام دو قطبی و حرکت جهان به سوی نظام چند قطبی

با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، تحولات شگرف و گسترده‌ای در صحنه بین‌المللی رخ داد که چهره جهان را به کلی دگرگون ساخت. تلاش ایالات متحده آمریکا برای بهره‌برداری از شرایط پس از نظام دو قطبی؛ کوشش اروپا برای رهایی از کنترل و سلطه آمریکا شکل‌گیری جامعه متحد برای رسیدن به هویتی ویژه و مستقل در جهان؛ ظهور ژاپن و چین در عرصه‌های اقتصادی و سیاسی و قد برافراشتن کشورهای آسیایی که اگرچه جزو جوامع جهان سومی به شمار می‌آمدند، ولی با رد ایدئولوژی لیبرالیستی غرب و سوسیالیستی شرق، صلاحیت حاکمان نظام بین‌الملل را در اداره همه شئون بشری و جهان متمدن به چالش می‌کشیدند، جهان بین‌الملل را به سمت نظام چند قطبی کشاند. (۱)

۲. انقلاب در حوزه دانش و فن آوری اطلاعات و ارتباطات

۲. انقلاب در حوزه دانش و فن آوری اطلاعات و ارتباطات

انقلاب در حوزه دانش و فن آوری اطلاعات و ارتباطات، همچون توفانی فراگیر وزیدن گرفت و به روند مسلط فکری و مفهومی در عرصه روابط بین‌الملل تبدیل شد. تشدید جریان‌های فرهنگی جهانی، ارتباطات، مهاجرت‌ها، فراملی شدن فن آوری و سرعت شتابناک آن، جز فروشکستن مرزهای جغرافیایی و سربر آوردن پیوند‌های تازه میان شهرها، منطقه‌ها و

ص: ۱۵

۱- نک: مریم حایک، بررسی جایگاه سازمان اوپک در نظم نوین جهانی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، ۱۳۸۴، صص ۴۹-۳۱.

ساختارهای حکومتی، نتیجه دیگری نداشت. این جریان که درحقیقت، بخشی از فرآیند شکل‌گیری جامعه جهانی است، بر عرصه فعالیت‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جهان اثر گذاشته است. انقلاب در ارتباطات الکترونیکی سبب شده است با گسترش دامنه ارتباطات، چهره جدیدی از قدرت ظاهر شود که می‌توان از آن با عنوان چهره نامحسوس قدرت نام برد؛ قدرتی که از پیوند دو عنصر سرعت و پیچیدگی پدید می‌آید. سرعت، حاصل پیشرفت تکنولوژی است و پیچیدگی، از درهم آمیختن ایده‌ها، نمادها و تکنولوژی به وجود می‌آید.

تکنولوژی این امکان را برای بشر فراهم می‌سازد تا با کمترین هزینه و به دور از محدودیت‌های اطلاعاتی، زمانی یا فضایی، به انواع دانش‌ها، فن‌آوری‌ها و آگاهی‌های مورد نیاز دست یابد. (۱) بی‌شک، در این دوره، پیشبرد و تحقق اهداف و طرح‌های استعماری، به شیوه استعمار قدیم که با اشغال و حضور فیزیکی، به غارت ملت‌ها می‌پرداختند یا به روش استعمار نو که با اشغال سیاسی و کنترل هیئت حاکمه ملل ضعیف به چپاول منابع طبیعی آنان دست می‌زدند، ممکن نیست. در این دوره، همان‌گونه که تحولات جهان، ماهیتی فرهنگی، تمدنی، علمی، فن‌آوری و به طور کلی، نرم‌افزاری دارد، استعمار فرانو نیز با ماهیت، اهداف، راهبردها، شیوه‌ها و ابزارهایی کاملاً متفاوت با استعمار قدیم و استعمار نو، پا به عرصه روابط بین‌الملل نهاده است تا باز هم بتواند رابطه استعماری، زیاده‌خواهانه و مستکبرانه خود را با ملل محروم و عقب‌مانده بازسازی کند. به عبارتی، استعمار فرانو، متناسب با تحولات موج سوم تمدن است. موج سوم تمدن، تمدنی

ص: ۱۶

۱- مریم حایک، بررسی جایگاه سازمان اوپک در نظم نوین جهانی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، ۱۳۸۴، ص ۷۲.

است دانش مدار، دانایی محور و با ماهیت فرهنگی که در آن، جنبه های نرم افزاری زندگی بر شئون گوناگون حیات بشری غلبه کرده است. (۱)

ویژگی های استعمار فرانو

ویژگی های استعمار فرانو

استعمار فرانو عبارت است از سلطه فرهنگی، اقتصادی و سیاسی کامل، همه جانبه، تدریجی و نامحسوس بر منابع حیاتی و مالی همه جهان که با محوریت امپریالیسم فرهنگی تحقق می یابد. ویژگی برجسته استعمار فرانو، محوریت بخشیدن به مفهوم «قدرت فرهنگ» است. این به آن معنا نیست که استعمارگران در فضای استعمار قدیم و جدید از «قدرت فرهنگ» غافل بوده اند، بلکه شواهد تاریخی، گویای بهره مندی استعمارگران از قدرت فرهنگ به ویژه تلاش برای تغییر دین، زبان، آداب و رسوم و ساختار آموزشی مستعمره ها، متناسب با علاقه های فرهنگی و تمدنی خویش در تمامی دوران های استعمار است.

به عبارت دیگر، می توان مبنای استعمار فرانو با محوریت قدرت فرهنگ را آن چیزی دانست که به عنوان مفهوم قدرت نرم ارائه می شود. قدرت نرم، شیوه ای از اعمال قدرت در مقایسه با شیوه های سنتی و سخت است که با بهره گیری از ارزش های موجود در فرهنگ و جذابیت های ایدئولوژیکی موجب می شود یک فرد، گروه یا کشور کاری کند که فرد، گروه یا کشورهای دیگر همان چیزی را بخواهند که او می خواهد. (۲)

ویژگی دیگر استعمار فرانو آن است که در آن برخلاف استعمار قدیم، قطب و مرکزی وجود ندارد. استعمار فرانو بر پایه جامعه شبکه ای جهانی

ص: ۱۷

۱- برگرفته از: مقاله «استعمار فرانو و توان مندی های ایران»، ص ۲۲.

۲- نک: سعید پورعلی، درآمدی بر مبانی نظری استعمار فرانو، قم، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۵، صص ۱۴۲ و ۱۴۳.

شکل می گیرد و در آن، شبکه ای از روابط اقتصادی و همکاری های تجاری بر محور سرمایه و سرمایه داری به وجود می آید.

در این استعمار، پیمان های اقتصادی، جای گزین پیمان های نظامی و بلوک بندی های اقتصادی، جای گزین بلوک های نظامی می شود و روشن فکران، فرهیختگان و سرمایه داران داخلی کشورهای مستعمره به عضویت این شبکه درمی آیند.

در استعمار فرانو، هدف استعمارگران، به جای استعمار کشور یا منطقه ای ویژه، تسلط بر انسان هاست. به عبارت دیگر، استعمار فرانو همه جهان را با تمام امکاناتش هدف قرار می دهد و به کمک فن آوری اطلاعات و دانش ارتباطات، مرزهای کشورها - ملت ها و دولت - را درهم می نوردد و با تک تک انسان ها به عنوان اهداف استعماری و استکباری خود ارتباط برقرار می کند. در استعمار فرانو، مسائل جهانی با کنترل مبادی فرهنگ سازی جهانی و کنترل نهادهای بین المللی، مهار و کنترل همه جهان بر اساس امیال و منافع نظام سرمایه داری امکان پذیر می شود. در چنین نظامی، استعمارگران در تمامی جنبه های نظامی و اجتماعی، به برنامه ریزی و سیاست گذاری می پردازند و درصددند با تحکیم ارزش ها و فرهنگ مادی، بر مدیریت نظام جهانی تسلط یابند.

زرسالاران اقتدار طلب برای القای فرهنگ خود از راه سازمان ها و تشکیلات گوناگون، به تربیت کارشناس می پردازند. اختصاص بخش مهمی از امکانات به این منظور، نشان دهنده توجه ویژه زرسالاران اقتدار طلب به «نظام سازی» است. رشد دانشگاه ها و مراکز علمی و تخصیص بودجه های کلان تحقیقاتی برای دست یابی به بهترین راه حل و قوانین متناسب با «اهداف و خط مشی کلی نظام سرمایه داری جهانی» نیز

شاهدی روشن بر این ادعاست. در استعمار فرانسه، دانشگاه‌های جهان با ماشین‌های تولید اندیشه و طرح و برنامه، برای تحقق اهداف استعماری زرسالاران گام برمی‌دارند. شبکه‌ای از مظاهر فرهیختگان و روشن‌فکران وابسته به غرب نیز تمدن سرمایه‌داری غرب را «پایان تاریخ» می‌دانند و پیوند همه‌جانبه با غرب را نه سرسپردگی و بردگی یا استعمار که دلدادگی به ارزش‌های فراملی، جهانی و توسعه‌خواهانه معرفی می‌کنند. آنان تنها راه دست‌یابی به رفاه، آزادی، پیشرفت و توسعه را ادغام در فرآیندهای جهانی این شبکه سرمایه‌داری می‌دانند. (۱) این وابستگی افراد، وابستگی فرهنگی و آرمانی است. در این نوع استعمار، افراد بشر به مستعمره‌هایی تبدیل شده‌اند که تمام مظاهر و هنجارها و ارزش‌های معنوی استعمارگران را می‌پذیرند و تمام نیروی خویش را برای تجسم بخشیدن به آرمان‌ها و ارزش‌های وارداتی به کار می‌بندند.

معرفی استعمارگر

معرفی استعمارگر

از ویژگی‌های خاص استعمار فرانسه که سبب تمایز آن از استعمار نو و کهنه می‌شود، ماهیت استعمارگر در استعمار فرانسوست. در استعمار فرانسه، استعمارگر، دولت یا دولت‌های ویژه‌ای نیست، بلکه طبقه‌ای اجتماعی است که دولت‌ها را در حد توانایی و قدرت خود و آمادگی آنها هدایت می‌کند. افراد این طبقه در بافت و ساخت دولت‌ها حضور دارند و با وسیله قراردادن دولت‌ها، اهداف استعماری خود را تحقق می‌بخشند. این طبقه اجتماعی که از آن با عنوان «سرمایه‌داران» یا «زرسالاران اقتدارطلب» نام برده می‌شود، رفتارها و نهادهای مورد نیاز خویش را در قالب نظام سرمایه‌داری سامان‌دهی می‌کند.

ص: ۱۹

۱- نک: سعید پورعلی، درآمدی بر مبانی نظری استعمار فرانسه، قم، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۵، صص ۲۲ و ۲۳.

در نظام سرمایه داری، تمامی مفاهیم، از دیدگاه این نظام درباره سعادت فرد و جامعه اثر می پذیرد. در این نظام، رفاه با مفهوم ویژه ای هدف نهایی است و رشد از آن رو که در رفاه مؤثر است، به عنوان هدف میانی مطرح می گردد. به عبارت دیگر، در نظام سرمایه داری، هرچه انسان به امیال خود بیشتر پاسخ گوید و از زندگی بیشتر لذت ببرد، سعادتمندتر است. منفعت یا مصلحت یک جامعه، از جمع منافع همه افرادی شکل می گیرد که آن جامعه را تشکیل می دهند. بنابراین، سعادت جامعه به معنای بیشترین لذت، برای بیشترین افراد است. در این جامعه، افزایش جمع جبری منفعت تک تک افراد اهمیت و اگر تغییر های اجتماعی به سود فردی باشد، این جمع جبری افزایش می یابد و می توان گفت بر رفاه اجتماعی افزوده شده است. سعادت که بر این مبنا در نظام سرمایه داری حاصل می شود، در بعد اجتماعی آن، چیزی جز حداکثر لذت و حداقل رنج برای بیشترین افراد نیست. با چنین تفسیری، سعادت و رفاه اجتماعی به عنوان هدف اصلی نظام سرمایه داری، سه نتیجه مهم را به همراه دارد: نخست اینکه در این نظام، مقاصد اقتصادی در اولویت قرار می گیرد. سعادت اجتماعی به معنای بیشترین رضایت مندی و لذت حسی برای بیشترین افراد، یک هدف مادی صرف است و به مصرف کالاها و خدمات مادی می انجامد. نظام سرمایه داری در این فرآیند، متکفل تنظیم تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات است. بنابراین، هدف اقتصادی، با هدف نهایی کل نظام سرمایه داری یکی می شود. از آنجا که هدف نهایی نظام سرمایه داری با تمام جنبه هایش، هدفی اقتصادی است، طبیعی است که این هدف، از میان اهداف این نظام در رأس قرار گیرد و دیگر هدف ها در خدمت اهداف اقتصادی باشند.

دوم اینکه در این نظام بر اساس تفکر فایده گرایی، رشد اقتصادی اهمیت ویژه ای می یابد. رشد اقتصادی به مفهوم تولید بیشتر کالا و خدمات است. در آیین سود گرایی، مصرف کالا و خدمات نوعی لذت حسی به وجود می آورد. بنابراین، تولید بیشتر، همواره به معنای مصرف بیشتر و در نتیجه، لذت بیشتر است و هرچه جمع کل لذت در جامعه بیشتر شود، سعادت آن جامعه بیشتر تأمین شده است. مایکل تودارو درباره اثر نظام سرمایه داری بر زندگی مردم جهان در دهه های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ میلادی معتقد است اقتصاددانان و سیاستمداران همه کشورها، اعم از فقیر و غنی، سوسیالیستی و سرمایه داری شرقی و غربی و شمالی و جنوبی، سر تعظیم بر آستان رشد فرود آورده اند و رشد سالاری راه و رسم زندگی شده است. تحلیل اینکه چرا «توسعه سالاری» آن هم به سبکی متناسب با آیین سود گرایی، جهانی شد، امری مشکل است و در این مختصر نیز نمی گنجد. با این حال، این نقل قول، مبین اثرگذاری نظام سرمایه داری در آن مقطع زمانی است. البته با گذشت زمان، بسیاری از کشورها از آثار منفی این «توسعه سالاری» آگاه شدند و تأکید اصلی بر مسئله رشد، جای خود را به توجیه بیشتر «کیفیت زندگی» و «عدالت توزیعی» داد، ولی هنوز در نظام سرمایه داری، رشد به عنوان هدفی برتر برای دست یابی به سعادت جامعه به شمار می رود.

سوم اینکه در نظام سرمایه داری که بر اساس آیین سود گرایی استوار شده است، عدالت اقتصادی اهمیتی ندارد. سود گرایان، سعادت اجتماعی را به بیشترین خوشی و لذت برای بیشترین افراد تفسیر می کنند. آنها از میان دو روش توزیع، روشی را می پسندند که در آن، جمع کل لذت افزایش می یابد، ولی افراد کمتری از این لذت بهره مند می شوند و روش

دیگری را که در آن، جمع کل لذت ها کاهش می یابد، ولی تعداد بیشتری از آن بهره می برند، نمی پذیرد. بر این اساس، به لذت و رنج همه افراد اعم از فقیر و ثروتمند، اهمیت یکسان داده می شود. در این صورت، تفاوتی ندارد که یک نفر از واحدهای افزوده شده به جمع کل لذت بهره ببرد یا هزار نفر. به عبارت دیگر، اگر بی عدالتی نیز موجب افزایش جمع کل لذت جامعه شود، مطلوب است. (۱)

همان گونه که گفته شد، تأکید بر رفاه اجتماعی به عنوان هدف نهایی نظام سرمایه داری، نتایج سه گانه ای چون اولویت یافتن اهداف اقتصادی، رشد اقتصادی بدون توجه به کیفیت زندگی و بی توجهی به عدالت توزیعی را برای این نظام به همراه خواهد داشت. غلبه چنین تفکری در طبقه سرمایه داری سبب شده است تا زرسالاران با انگیزه دست یابی به بالاترین درجه سعادت و رفاه فردی و اجتماعی، تسلط بر منابع حیاتی و مالی جهان را در رأس برنامه های خویش قرار دهند. بر این اساس، زرسالاران اقتدارطلب به تک تک افراد بشر از دریچه اهداف استعماری و استکباری خود می نگرند و می کوشند با بهره گیری از تسلط فرهنگی، سیاسی و اقتصادی کامل و همه جانبه بر دولت ها و ملت ها، اهداف استعمار فرانوایی خویش را تحقق بخشند.

هم سویی جهانی شدن با استعمار فرانو

هم سویی جهانی شدن با استعمار فرانو

هم زمانی شکل گیری استعمار فرانو با اوج گرفتن مسئله جهانی شدن و آثار آن بر حوزه های گوناگون سبب شده است تجزیه و تحلیل استعمار فرانو

ص: ۲۲

۱- نک: سیدحسین میرمعزی، مقاله «نقدی بر اهداف نظام سرمایه داری از دیدگاه نظام اسلام»، پایگاه اینترنتی. WWW

در هر یک از حوزه های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با توجه به این فرآیند یا پروژه مهم جهانی صورت بگیرد.

با مطرح شدن پدیده جهانی شدن به عنوان امری اثر گذار بر حوزه های زندگی انسان، تلاش شد برای تبیین آن، از اندیشه های مسلطی چون نواقح گرای، نولیبرالیسم و نومانرکسیسم بهره گرفته شود. از میان این اندیشه ها، نولیبرالیسم، پیش تاز اصلی و قوی ترین مدعی مطالعه جهانی شدن شد. تأکید نولیبرالیسم بر بازار آزاد، به عنوان عامل محرک و ایجاد کننده رشد و توسعه، پافشاری شدید بر لیبرال دموکراسی، آزادسازی، خصوصی سازی و از بین بردن دولت سبب می شود تا این اندیشه تا حدودی توان توضیح پدیده های بین المللی جدید را داشته باشد. اندیشه دولت نولیبرالیسم، کاهش هزینه ها، سود آوری هرچه بیشتر و آزادی حرکت و جابه جایی سرمایه در سطح جهان را امکان پذیر می سازد و این امر بیش از هر چیز، توجیه کننده و پشتیبان نیازهای سرمایه داری در سطح جهان است. رشد بی سابقه تجارت جهانی و افزایش تحرک سرمایه در سطح بین المللی به عنوان نمادهای جهانی شدن اقتصاد، در حالی صورت می گیرد که سهم اصلی تولید، تجارت و نقل و انتقال سرمایه، کشورهای در اختیار پیشرفته سرمایه داری است. سرمایه داران جهانی می کوشند با بهره گیری از چهره جدید قدرت در انقلاب ارتباطاتی، برای حفظ منافع طبقاتی خود، بر جهانی شدن اثر بگذارند و آن را جهت دهند.

در حوزه سیاست، مسائل و مباحثی که پیش از این به حوزه داخلی و حیطه حاکمیت دولت ها مربوط می شد، امروزه با بی رنگ شدن مرزها،

جنبه جهانی یافته است. بحران های جهانی از نظر عملکرد نظام های ارتباطاتی جهانی، درک تازه ای از جهان به دست می دهند و به همگان می آموزند که جهان به صورت یک واحد و مجموعه تصور شود. (۱)

نفوذ فرآیند جهانی شدن در حوزه های گوناگون، با ایجاد ارزش ها و اصولی در درون نظام بین الملل همراه بود، ولی این ارزش ها و اصول، با هدایت سرمایه داران و زرسالارانی که اندیشه حاکمیت جهانی را در سر می پروراندند، به سمت و سویی دیگر پیش رفت. زرسالاران اقتدار طلب جهانی به سرکردگی دولت ایالات متحده امریکا، اهمیت بهره گیری از جهانی شدن را در تحقق اهداف استعمار فرانوویی خویش به خوبی درک کردند. آنان جهانی شدن را برای ملل دنیا، به گونه ای تعبیر و تفسیر کردند که بسیاری از ناظران، جهانی شدن را به معنای امریکایی شدن جهان دانستند. فرانسیس فوکویاما در کتاب پایان تاریخ خود نوشت:

آنچه ما شاهد آن هستیم، پایان جنگ سرد یا گذار از دوره ویژه ای از تاریخ پس از جنگ نیست، بلکه پایان تاریخ نیز هست؛ یعنی نقطه پایان تصور ایدئولوژیک بشر و جهانی شدن دموکراسی لیبرال غربی به مثابه شکل نهایی دولت. (۲)

کوشش دولت امریکا برای تحکیم و تثبیت جایگاه خویش در حوزه های اقتصاد، سیاست و فرهنگ، از تلاش طبقه زرسالاران اقتدار طلب جهانی، برای جهانی شدن ارزش های مطلق سرمایه داری و هم سویی جهانی شدن با استعمار فرانو حکایت می کند.

ص: ۲۴

۱- بررسی جایگاه سازمان اوپک در نظم نوین جهانی، صص ۷۳-۵۹.

۲- بررسی جایگاه سازمان اوپک در نظم نوین جهانی، ص ۷۵.

امروزه بدون داشتن چارچوب و نظریه های منسجم و مناسب، درک سیاست های گوناگون صحنه روابط بین الملل مشکل خواهد بود. بر همین اساس، برای درک سیاست کلان نظم نوین جهانی به عنوان استراتژی جهانی استعمار فرانو، عوامل مؤثر بر سیاست خارجی ایالات متحده امریکا، طراح این استراتژی جهانی را تحلیل خواهیم کرد. تحلیل گران سیاسی، پنج عامل را به عنوان عوامل مؤثر بر سیاست خارجی امریکا مطرح می کنند: محیط خارجی (بین المللی)؛ عوامل اجتماعی تشکیلات حکومتی؛ نقش های پذیرفته شده از سوی سیاست گذاران و ویژگی های فردی نخبگان سیاست گذار خارجی.

بررسی سیاست خارجی امریکا در دوره های گوناگون نشان می دهد سیاست های این کشور، به طور عمیقی در منابع داخلی آن ریشه دارد و در میان عوامل مؤثر بر سیاست خارجی امریکا، نیروهای اجتماعی به طور بالقوه بر جهت دهی به سیاست خارجی این کشور اثر بسیاری دارند. روزنو با اشاره به همین امر استدلال می کند که «برای تغییر سیاست خارجی امریکا، ساختار داخلی باید تغییر کند.»^(۱)

مهم ترین زیرمجموعه های منابع اجتماعی مؤثر در شکل گیری سیاست خارجی امریکا را می توان چنین برشمرد:

۱. فرهنگ سیاسی ایالات متحده که از آن می توان با عنوان آزادی خواهی و لیبرالیسم نام برد؛

ص: ۲۵

۱- نک: روح الله موحدی، سیاست خارجی امریکا در خاورمیانه، ۱۹۹۱-۲۰۰۱، پایان نامه کارشناسی ارشد، ۱۳۸۳، ص ۲۷.

۲. نقش افکار عمومی مردم امریکا، با توجه به این موضوع که ایالات متحده، نظامی جامعه سالار است؛

۳. نقش رسانه های جمعی در سیاست خارجی ایالات متحده امریکا؛

۴. نقش مجموعه های صنعتی - نظامی در سیاست خارجی ایالات متحده امریکا؛

۵. نقش گروه های ذی نفع و ذی نفوذ «لابی» در سیاست خارجی ایالات متحده امریکا. (۱)

تسلط طبقه اجتماعی سرمایه داران و زرسالاران اقتدارطلب بر رسانه های جمعی و مجموعه های صنعتی - نظامی امریکا و نقش و اثر این طبقه اجتماعی با عنوان گروه های ذی نفع و ذی نفوذ لابی، به صورت مستقل بر سیاست خارجی این کشور اعمال می شود. از دیگر سو، بهره گیری سرمایه داران و زرسالاران از تسلط فرهنگ سیاسی لیبرالیسم بر افکار عمومی مردم امریکا در قالب ایدئولوژی حامی نظام سرمایه داری سبب شده است تا طبقه اجتماعی سرمایه داری با ایفای نقشی فعال در درون ساختار دولت امریکا، این دولت را در شرایط بین المللی مطلوب، پس از فروپاشی نظام دوقطبی، به منظور تحقق اهداف استعماری خود که این بار چهره ای دیگر به خود گرفته بود، هدایت کند.

جرج هربرت بوش، نخستین رئیس جمهور امریکا پس از فروپاشی نظام دوقطبی، با طرح سیاست «نظم نوین جهانی» به عنوان محور اصلی سیاست خارجی امریکا، کوشید تا افکار عمومی مردم جهان را با آن هم سو کند. بیان کلمات و عبارات هایی چون خاتمه دادن به اختلاف ها از راه

ص: ۲۶

۱- نک: روح الله موحدی، سیاست خارجی امریکا در خاورمیانه، ۱۹۹۱-۲۰۰۱، پایان نامه کارشناسی ارشد، ۱۳۸۳، صص ۱۹-

مسالمت آمیز، اتحاد بر ضد خشونت، کاستن و کنترل زرادخانه ها و رفتار عادلانه با همه ملت ها به عنوان اهداف سیاست نظم نوین، دقیقاً همانند تفاوت واقعیت پدیده استعمار با معنای لغوی آن بود. ویلیام کانت، پژوهشگر امور خاورمیانه در مؤسسه مطالعات سیاسی طبروکینگز امریکا در این باره گفته است: «نظام جدید جهان اجازه خواهد داد که مسائل جهانی با توجه به منافع ملی قدرت های بزرگ، طبقه بندی شود.»^(۱) با شکست نسبی سیاست نظم نوین جرج بوش، زرسالارانی که هدایت سیاسی خارجی امریکا را بر عهده داشتند، تصمیم گرفتند تا در دوران هشت ساله بیل کلینتون، با پرداختن گزینشی به چالش هایی که تنها بر منافع امریکا، به عنوان سردمدار نظام سرمایه داری اثر می گذارند، وظایف رهبری خود را به انجام برسانند. در این دوره، نظم نوین جهانی به عنوان سیاستی حاشیه ای مطرح شد.

با روی کار آمدن جرج واکر بوش، سیاست های یک جانبه گرایانه امریکا برای تحقق نظم نوین جهانی، قوت بیشتری یافت. یک جانبه گرایان معتقدند امریکا قدرت کافی برای اعمال نفوذ و کسب منافع و شکل دهی به سیستم نظام بین الملل را دارد. از این رو، به عنوان رهبر جهان سرمایه داری، باید قدرت خود را برای تسلط بر جهان به کار گیرد. با وجود این، شرایط بین المللی و آرامش نسبی حاکم بر صحنه جهانی، تحقق استراتژی استعماری نظم نوین امریکا را با مشکل روبه رو می ساخت؛ زیرا واژگان حاکم بیش از پیش، از همکاری، ائتلاف، تعامل سیاسی، حل اختلاف از راه گفت و گوی مسالمت آمیز، کاهش تصمیم های تخریبی و هزینه های نظامی، برنامه ریزی برای توسعه و تأکید هرچه بیشتر بر فرهنگ حکایت داشت.

ص: ۲۷

۱- برگرفته از: بررسی جایگاه سازمان اوپک در نظم نوین جهانی، ص ۳۴.

به یقین، تأمین اهداف استعماری امریکا در این دوران نیز همچون دیگر دوران می باید در سایه اهداف مقدسی چون نابودی عوامل ضددموکراسی، مبارزه با دشمنان حقوق بشر، جلوگیری از گسترش سلاح های کشتار جمعی، مبارزه با تروریسم، تهدید کشورهای همسایه و حتی نبود آزادی برای زنان توجیه شود. از این رو، دولت امریکا بنا بر استانداردهای حقوق بشر و آزادی و دموکراسی مورد نظر خویش، به درجه بندی دولت ها پرداخت و کشورها را بر اساس معیارهای خود، در لیست عوامل ضد حقوق بشر، ضد دموکراسی، ضد آزادی و ضد امنیت جای داد. (۱)

در پایان می توان گفت استراتژی نظم نوین جهانی، بخشی از ایده ها، طرح ها و روش های جدید بسیار پیچیده و چند لایه جریان سرمایه داری است که با ظاهری زیبا و فریبنده، اهداف استعمار فرانو خود را تعقیب می کند. این اهداف، همان تسلط و بهره برداری از منابع تمامی جوامع در جنبه ای گسترده است.

برنامه های استعمار فرانو

اشاره

برنامه های استعمار فرانو

زیر فصل ها

۱. برنامه های اقتصادی

۲. برنامه های سیاسی

۳. برنامه های فرهنگی

۱. برنامه های اقتصادی

۱. برنامه های اقتصادی

در استعمار فرانو، زرسالاران اقتدار طلب با تکیه بر مدل اقتصاد نئولیبرالی، ساختار اقتصاد و نظام مالی جهانی را به شیوه ای نامحسوس، برای گسترش منافع خود هدایت می کنند. تحولات ساختاری ایجاد شده در اقتصاد جهانی و هم سویی آن با منافع نظام سرمایه داری، نوعی تقسیم کار جدید و بهره گیری کیفی کاملاً متفاوت از منابع و نیز تولید و انباشت سرمایه را پدید آورده است. گردش سرمایه در مناسبات بین المللی، به طور

ص: ۲۸

عمده در داخل کشورهای سرمایه داری، فعال و در جریان است و ملل محروم جهان بر خلاف رویه رایج در بیشتر دهه های قرن بیستم، به جای آنکه مقصد صدور سرمایه باشند، مبدأ آن هستند.

فاصله اقتصادی و اجتماعی میان کشورهای سرمایه داری و کشورهای مدرن و شبه مدرنی که با اقتصادهای حاشیه ای و ناتوان در چارچوب نظام اقتصاد جهانی استثمار می شدند، بسیار عمیق تر از پیش شده است. این وضعیت با برنامه های اقتصادی که زرسالاران جهانی در حق دیگر ملل جهان اعمال می کنند، تشدید می شود.

از جمله برنامه های اقتصادی که زرسالاران، بسیار از آن استفاده می کنند، تحریم اقتصادی است. تحریم ها به عنوان اقدامات آگاهانه برای وارد کردن محرومیت اقتصادی بر دولت یا جامعه هدف، از راه محدودیت یا توقف روابط اقتصادی معمول صورت می گیرد. کمک های اقتصادی استعمارگران به دولت ها و حکومت های دست نشانده ای که با هماهنگی عملکرد خود با منافع زرسالاران، اجرای سیاست های استعماری را آسان می کنند، نوع دیگری از برنامه اقتصادی استعمارگران است. این کمک ها که عموم ملت ها با عنوان اعانه از آن یاد می کنند، به خرید کالا و خدمات از دولت ها و کمپانی های سرمایه داری وابسته است. به عبارت دیگر، این کمک های اقتصادی به افزایش فعالیت های اقتصادی سرمایه داران در داخل کشورهای دریافت کننده و در نتیجه، نفوذ بیشتر استعمارگران کمک می کند. کمک توسعه،^(۱) بخشی از این کمک های اقتصادی است که در ظاهر برای حمایت از توسعه اقتصادی و اجتماعی، وام و کمک های بلاعوضی را فراهم می آورد. این کمک ها از راه پروژه های ویژه ای تأمین می شود و به منظور اهداف

ص: ۲۹

ویژه ای مانند ارتقای بهداشت، آموزش و پرورش، کشاورزی و توسعه روستایی است. همچنین کمک های امدادی مانند کمک های غذایی در حوادث پیش بینی نشده یا برنامه های غذا برای صلح سازمان ملل که عموماً به «قانون عمومی ۴۸۰» شهرت دارد، با عنوان کمک توسعه و به منظور تأمین اهداف استعمار فرانسه، از سوی ایالات متحده آمریکا و دیگر کشورهای سرمایه داری اعطا می شود، چنان که در قانون ایالات متحده، اهداف برنامه غذا برای صلح چنین بیان شده است:

افزایش صادرات محصولات کشاورزی آمریکا؛ مبارزه با گرسنگی و کمبود مواد غذایی؛ ترویج توسعه اقتصادی در کشور های در حال رشد و افزایش منافع سیاست خارجی آمریکا.^(۱)

۲. برنامه های سیاسی

اشاره

۲. برنامه های سیاسی

در استعمار فرانسه، زرسالاران استعمارگر برای ایجاد و گسترش سلطه خود، سه تاکتیک سیاسی را در برابر جوامع جهانی به کار می گیرند:

الف) اقدامات پنهانی

اقدامات پنهانی، آن دسته از فعالیت های پنهانی است که در یک کشور خارجی علیه حکومت، تأسیسات یا افراد آن کشور، با هدف اثرگذاری مستقیم بر فعالیت های سیاسی صورت می گیرد. این اقدامات از لحاظ نظری، با جمع آوری پنهانی اطلاعات یا جاسوسی تفاوت دارد؛ زیرا فعالیت های جاسوسی، جمع آوری غیرقانونی اطلاعات است که با هدف اثرگذاری مستقیم صورت نمی گیرد، ولی اقدامات پنهانی، چنین هدفی را دنبال می کند.

اعتراض دولت ایالات متحده آمریکا به عنوان پرچم دار زرسالاران جهانی در سال ۱۹۹۱ میلادی، کنگره این کشور را واداشت تا اقدام پنهانی را قانونی کند.

ص: ۳۰

۱- برگرفته از: سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه ۱۹۹۱ - ۲۰۰۱، ۱۳۸۳، ص ۸۶.

در اقدامات پنهانی، اطلاعات خام به کمک مأموران سری به دست می آید و به دلیل اینکه از منابع انسانی نه فنی، حاصل شده، ناپخته است. داده های این منابع عمومی، با اطلاعات سخت ناشی از تحلیل کشف رمز و شناسایی های ماهواره ای تکمیل می شود. ماهواره های شناسایی، به طور عادی، اطلاعات باارزشی را فراهم می کنند که با اطلاعات نشانه ای ترکیب شده است. این اطلاعات نشانه ای، همان اطلاعات به دست آمده از ره گیری و تحلیل علائم مخابراتی، الکترونیکی و تله متری و نیز اطلاعات تصویری است که عبارت از رمزهای کامپیوتری است و به تصویر تبدیل می گردد و در مجموع، دریایی از اطلاعات را از سراسر جهان در اختیار سرمایه داران استعمارگر قرار می دهد.

از این اطلاعات و اقدامات پنهانی به گونه ای استفاده می شود که نقش استعمارگران به طور کامل پوشیده باشد و با تکنیک های بازپرسی کشف شدنی نباشد و به راحتی تکذیب شود.

ب) تهدید ملت ها با استفاده از زور و مداخله نظامی

استفاده از زور و تجاوز نظامی، از دیگر روش هایی است که استعمارگران در برخورد با ملت های بیدار معترض یا دولت های سرکش، از آن استفاده می کنند. اگرچه در استعمار فرانسه، بلوک بندی های نظامی، جایگاه گذشته خویش را از دست داده است و تلاش استعمارگران بیش از پیش بر فعالیت های فرهنگی تمرکز یافته، ولی میزان دخالت ها و تجاوزهای نظامی استعمارگران کاهش نیافته است. تجاوز نظامی به عراق و لبنان در سالیان اخیر، شاهدی بر بهره گیری زرسالاران اقتدارطلب از شیوه های نظامی برای تحقق سلطه خود بر منابع جهانی است.

زرسالاران اقتدارطلب می کوشند با حمایت از سیاست هایی که تأمین کننده منافع طبقه سرمایه داری است، عملکرد دولت ها و ملت های جهان را کنترل کنند. تقسیم بندی رفتار کشورها به رفتار مثبت و منفی و در پیش گرفتن سیاست تشویق برای رفتار مثبت، با توجه به منافع طبقه سرمایه دار، تنها ابزاری است که به تحمیل هرچه بیشتر مردم جهان می انجامد. (۱)

۳. برنامه های فرهنگی

۳. برنامه های فرهنگی

در استعمار فرانسه، هدف اصلی استعمارگر، نابودی امنیت فرهنگی تک تک انسان هاست. امنیت فرهنگی که در مفهومی گسترده، بخشی از امنیت انسانی به شمار می رود، شامل (نه محدود به) آزادی عقیده، وجدان، زبان، بیان، شیوه زندگی، قومیت، جنسیت، شراکت، اجتماع و مشارکت فرهنگی و سیاسی و اقتصادی است. این نوع استعمار با بهره گیری از جریان بین المللی اطلاعات، به صورت جریانی مرکز پیرامونی از شمال به جنوب، از غرب به شرق و از کشورهای توسعه یافته سرمایه داری به سوی کشورهای در حال توسعه، امنیت فرهنگی ملل جهان را تهدید می کند. این جریان که به شدت یک سویه، عمودی، تحقیرگر، منفی گرا و سلطه جویانه است، توانایی منابع خارجی را برای اجرای اقداماتی مانند کنترل و نفوذ در کشورهای هدف، بسیار افزایش داده است.

کشورهای هدف بر این عقیده اند که جریان آزاد اطلاعات، آنها را در رقابتی نابرابر و بی فایده با دولت ها و شرکت های سرمایه داری قرار می دهد

ص: ۳۲

و با تهدید ثبات فرهنگی جامعه، ناامنی فزاینده ای را بر این کشورها تحمیل می کند. (۱)

آنچه در این ماجرا اتفاق می افتد، تهاجم فرهنگی است. استعمارگران می کوشند با از میان بردن یا تضعیف فرهنگ بومی ملل دنیا و جایگزینی فرهنگ وارداتی سرمایه داری غرب، زمینه غارت و چپاول منابع این کشورها را فراهم آورند. زمانی مبارزه با تهاجم فرهنگی امکان پذیر است که خطر بزرگ آن برای همگان روشن شود. با مقایسه میان تهاجم فرهنگی و تهاجم نظامی می توان به روشنی، به این خطر بزرگ پی برد. در تهاجم نظامی، هدف دشمن، تصرف خاک و سرزمین یک ملت است، در حالی که در تهاجم فرهنگی، اخلاق، ارزش ها و عقاید مردم هدف قرار می گیرد. تهاجم نظامی، با سرعت و همراه با سر و صدا صورت می گیرد، ولی تهاجم فرهنگی T ماهیتی آهسته و آرام دارد. تهاجم نظامی، ترسناک و نفرت برانگیز است و افراد را به مقاومت و دفاع وامی دارد، ولی تهاجم فرهنگی، فریبنده و جذاب است و افراد، خواسته یا ناخواسته به استقبال و پذیرش آن می روند. در تهاجم نظامی، مهاجم اعلام دشمنی می کند و بانگ نخستین گلوله، همه را متوجه خطر می سازد، در حالی که در تهاجم فرهنگی، مهاجم اعلام دوستی می کند؛ به گونه ای که برخی از افراد هیچ گاه دشمنی و شیخون وی را باور نمی کنند.

در تهاجم نظامی، درگیری با دشمن از مرزها شروع می شود و سلاح مبارزه، بمب و موشک است که بر خانه ها، پادگان ها، خطوط و خاکریزها فرود می آید. مهاجم فرهنگی، حمله خود را از درون خانه ها و با امواج

ص: ۳۳

صوتی و تصویری آغاز می کند و اندک اندک، با سست کردن ایمان مردم، مدرسه ها، مطبوعات، اندیشه ها و عقاید را بمباران فرهنگی می کند.

در تهاجم نظامی، مجروح میدان برای درمان به پشت جبهه انتقال می یابد، در حالی که در تهاجم فرهنگی، زخم خوردگان به خطوط جلوتر انتقال می یابند.

در تهاجم نظامی، از اسیران و کشته شدگان جنگ با عنوان فداییان میهن، ارزش ها و آرمان ها نام برده می شود، ولی در تهاجم فرهنگی، اسیرشدگان، به دام افتادگان ابتذال، شهوت، اعتیاد و نابودی اند.

بزرگداشت یک فدایی تهاجم نظامی، به جامعه روح حماسی می بخشد، ولی آلوده شدن نسلی به ابتذال و فساد در نتیجه تهاجم فرهنگی، روح جامعه را افسرده و نابود می کند. در آخر اینکه تهاجم نظامی، ملت را مقاوم تر می کند، در حالی که تهاجم فرهنگی، جز سستی و رخوت ملت ها نتیجه ای ندارد. (۱)

مهم ترین شیوه های استعمارگران برای تهاجم فرهنگی یک ملت عبارتند از:

۱. متهم کردن کشورهای که از ورود جریان آزاد اطلاعات به کشورشان استقبال نمی کنند، به ضدیت با آزادی، حقوق بشر، دموکراسی و امنیت؛

۲. کشاندن جوانان به فساد، ابتذال، شهوت رانی، می گساری و اعتیاد به مواد مخدر و دور ساختن آنان از فعالیت های مفید اقتصادی، اجتماعی و علمی؛

۳. تضعیف پایه های اعتقادی جوانان و نوجوانان؛

ص: ۳۴

۴. تحقیر و منزوی کردن هنر و فرهنگ بومی کشورها با بی توجهی به صنایع دستی و هنرهای بومی و مطرح ساختن آثار و تولیدات هنری وارداتی؛

۵. القای فرهنگ سرمایه داری با عنوان مدرنیسم، با استفاده نادرست از فن آوری ارتباطات، در قالب برنامه های ماهواره ای، رادیویی، پایگاه های کامپیوتری و فیلم های ویدیویی. (۱)

امپریالیسم رسانه ای؛ ابزار استعمار فرانو

امپریالیسم رسانه ای؛ ابزار استعمار فرانو

استعمار فرانو به نوعی، استمرار امپریالیسم فرهنگی است و در این امپریالیسم، رسانه ها به عنوان مهم ترین ابزار، جایگاه ویژه ای دارند. سرمایه داران اقتدارطلب با کنترل بر بیشتر رسانه های جهانی، از شبکه های تلویزیونی، آنتن های رادیویی، کمپانی های فیلم سازی، ماهواره ها و شرکت های عرضه خدمات اینترنتی گرفته تا کمپانی های ضبط موسیقی و مطبوعات، می کوشند اهداف استعماری خود را تحقق بخشند. صنعت فیلم امریکایی، دومین محصول صادراتی این کشور پس از اسلحه به دیگر کشورهاست. بنابراین، شتاب روزافزون رسانه ها برای فتح بازارهای تازه جهانی، به تهاجمی مدرن می انجامد که می توان آن را امپریالیسم رسانه ای در مستعمراتی با مرزهای شیشه ای خواند که حوزه نفوذ آن هر لحظه با گسترش تکنولوژی و علوم ارتباطات، افزایش می یابد. در چنین کلونی هایی که مرزبندی ها ماهوی و نامحسوس است، رسانه های مدرن، به جای کشورها و دولت ها به کنترل بازار می پردازند و با تسلط بر سلیقه های مردم، می توانند جهت گیری های بازار را به سود خود تغییر دهند. شاید

ص: ۳۵

۱- برگرفته از: علی نوری مطلق، نقش رسانه در تبیین دفاع و هجوم فرهنگی، قم، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۳، ص ۴۸.

برای بسیاری از مردم، پذیرش این امر سخت باشد که رسانه های سلطه جو، نگرش های ما را بر اساس اقتضای بازار شکل می دهند، ولی این امر حقیقت دارد. کمپانی الکترونیک ژاپنی سونی، مالک سی بی اس رکوردز (C.B.S) و کلمبیا پیکچر (C.P) است. شش کمپانی، ضبط موسیقی در جهان و هفت کمپانی تولید فیلم در امریکا، کنترل بیشتر تولیدات سینمایی و انحصار پخش آنها را در کل جهان در اختیار دارد. ای او ال (American On Line- AOL)، بزرگ ترین عرضه کننده خدمات و اخبار اینترنتی در امریکا، با ادغام در تایم وارنر در سال ۲۰۰۰، به بزرگ ترین شرکت رسانه ای جهان تبدیل شد.

پروفسور نورمن سالومن، پژوهشگر امریکایی در کتاب شما همیشه دروغ گفته اید که در سال ۲۰۰۱ منتشر کرد، شش ابررسانه سرمایه داری امریکایی را بررسی می کند که با محصولات رسانه ای خود در ایالات متحده و دیگر نقاط جهان، به منظور تحقق اهداف استعمار فرهنگی زرسالاران اقتدارطلب گام برمی دارند.

به گفته وی، کمپانی عظیم ای او ال - تایم وارنر، بخش اصلی بازار فیلم، شبکه (CNN)، اینترنت و رسانه های چاپی را قبضه کرده و بزرگ ترین انحصار جهانی در زمینه رسانه ای است. این شرکت بزرگ، از ترکیب غول بزرگ و جدید امریکن آن لاین با غول سنتی رسانه ای با نام تایم وارنر به وجود آمده است. امریکن آن لاین، بیشترین کاربران اینترنتی در امریکا و کانادا را پوشش می دهد و از طریق شبکه CNN و کمپانی فیلم سازی برادران وارنر، فرهنگ و باورهای نظام سرمایه داری را که در ایالات متحده

به ارزش های امریکایی یا اصطلاحاً «کیش امریکایی» موسوم شده اند، در سراسر دنیا گسترش می دهد.

دومین شرکت بزرگ رسانه ای، وایاکام، مالک شبکه های تلویزیونی بی شماری چون شبکه سراسری CBS امریکاست. از دیگر دارایی های اثرگذار و بزرگ این شرکت، شبکه تلویزیونی MTV است که با وجود ماهواره های بسیار، می توان در سراسر جهان از آن استفاده کرد. این شبکه، بخش بزرگی از ارزش های مورد توجه زرسالاران اقتدارطلب را به سراسر جهان صادر می کند. وایاکام، در عرصه صنعت سرگرم سازی و محصولات ویژه کودکان و نوجوانان، پس از کمپانی دیزنی، مقام دوم را در دنیا دارد.

نیوزکوپریشن، سومین شرکت رسانه ای بزرگ سرمایه داری امریکاست که افزون بر ایالات متحده، در بسیاری از کشورهای جهان از جمله انگلیس، استرالیا، کانادا، هند، هنگ کنگ، چین و ایتالیا نیز سرمایه گذاری های کلانی کرده و در همه جای دنیا صاحب شبکه های رادیویی و تلویزیونی بی شماری است. نیوزکوپریشن یا نیوزکوپ، از آن غول ثروتمند رسانه ای جهان، روبرت مرداک است که از اندیشه های فوق العاده راست گرایانه سرمایه داری امریکایی اثر می پذیرد. بخش بزرگی از مسئولیت صدور ارزش های امریکایی به دیگر نقاط جهان را نیز این شرکت بر عهده دارد. این شرکت رسانه ای به دلیل داشتن استودیوی بزرگ فیلم سازی کمپانی معروف فاکس قرن بیستم، تسلط و نفوذ بسیاری بر هالیوود دارد. افزون بر این، شبکه تلویزیونی - ماهواره ای فاکس و فاکس نیوز که از شبکه های جنجالی خبرساز به شمار می روند و مخاطبان بسیاری در سراسر امریکا و جهان دارند، متعلق به این شرکت هستند. همچنین در انگلستان، شبکه تلویزیونی اسکای (Sky) و سه روزنامه کثیرالانتشار تایمز، ساندی تایمز و

سان را در اختیار دارد و در هند، امریکای لاتین و استرالیا نیز چندین شبکه تلویزیونی داخلی را اداره می کند. به طور کلی، نیوزکورپ به تنهایی صاحب یک چهارم از کل رسانه های شنیداری، دیداری و چاپی جهان است.

چهارمین ابررسانه ای که نورمن به بررسی آن می پردازد، والت دیزنی است. والت دیزنی، بزرگ ترین شرکت رسانه ای منحصراً سرگرم کننده امریکا و جهان است که از نظر عظمت و درآمد مالی، پس از نیوزکورپ قرار می گیرد. این کمپانی که بسیاری با شنیدن نام آن به یاد کارتون های جذاب و ملودرام سینمایی و تلویزیونی می افتند، مالک شبکه تلویزیونی - ماهواره ای (ABC) است که در انتشار اخبار و اطلاع رسانی به مردم امریکا نقش مؤثری دارد و بنا بر آمار سال ۲۰۰۰ میلادی کمیته نظارت بر رسانه های تصویری امریکا، بیش از هشتاد و سه درصد مردم امریکا و کانادا، اخبار و اطلاعات خود را از این شبکه و بخش خبری آن، ای بی سی نیوز دریافت می کنند.

از دیگر شرکت های رسانه ای که سرمایه داران امریکایی و اروپایی آن را تأسیس کرده اند و نفوذ گسترده و سود دهی بسیاری در اروپا دارد، کمپانی برتلزمان است. گستره نفوذ این کمپانی در خارج از امریکا، در مقایسه با دیگر رسانه های امریکایی به گونه ای است که برخی آن را یک کمپانی غیر امریکایی می دانند. خواهران معروف RTL که مجموعه ای از شبکه های رادیویی و تلویزیونی و استودیوهای فیلم سازی هستند، به این غول رسانه ای اروپایی - امریکایی تعلق دارد. این شرکت همچنین انتشارات رندوم

هاوس، یکی از بزرگ ترین مؤسسه های انتشاراتی جهان را در اختیار دارد و سالانه میلیون ها جلد کتاب در سراسر جهان منتشر می کند.

ششمین ابررسانه سرمایه داری امریکا، جنرال الکتریک است. این شرکت که از قدیمی ترین شرکت های بزرگ امریکایی است و سابقه آن حتی به پیش از اختراع رادیو و تلویزیون می رسد، مالک شبکه های NBC و CNBC است. شرکت جنرال الکتریک در اوایل سال ۲۰۰۱، بخش هایی از شبکه های تلویزیونی خود را با بخش هایی از شرکت عظیم مایکروسافت ادغام کرد. همچنین به تازگی با شرکت رسانه های ویوندی یونیورسال، صاحب کمپانی فیلم سازی مشهور یونیورسال به توافق رسیده است تا به یکی از بخش های بزرگ این شرکت بپیوندد. با چنین اتفاقی، غول رسانه ای جدیدی هم تراز با ای او ال - تایم وارنر و نیوزکوپریشن ایجاد می شود.

تقریباً همه شبکه های تلویزیونی - ماهواره ای و کابلی امریکا را که در خارج از خاک امریکا نیز مخاطبان بسیاری دارند، یکی از این شش غول رسانه ای اداره می کند. باور کردن این موضوع مشکل است که اخبار و اطلاعات و برنامه های سرگرمی گروه بزرگی از مردم جهان، تنها از جانب این رسانه های انحصاری تأمین می شود؛ رسانه هایی که مهم ترین ابزار تهاجم فرهنگی استعمارگران است. در اصل، امپریالیسم رسانه ای، یکی از مؤلفه های فرهنگ سرمایه داری و کالایی صادراتی است و با کنترل کمپانی های امریکایی بر رسانه های جریان اصلی، ویژگی های فرهنگ سرمایه داری در سراسر جهان گسترش می یابد. هالیوود و تصویرسازی ستارگان سینمایی اش در سراسر جهان، «افکار امریکایی» را که چیزی جز فرهنگ سرمایه داری نیست، به همه مردم جهان تلقین می کند. لوگوهای محصولات امریکایی را

می توان در سراسر جهان شناسایی کرد. فرهنگ امریکایی، کوکاکولا، مک دونالد و نایک را به تمامی جهان صادر کرده است.

اکنون آنچه مهم به نظر می رسد، نفوذ همه جانبه موج فراگیر امپریالیسم رسانه ای در جنبه های نژادی و ملی است. این موج، در نخستین خیزش خود، حوزه کشورهای عربی و امریکای شمالی را درنوردیده و تولیداتی ویژه این دو حوزه، با هدفی کلی، در دستور کار آنها قرار گرفته است. فراگیری و تسلط این موج در کشورهای عربی به خوبی محسوس است، به گونه ای که جزئی ترین شئون اجتماعی و فردی را تحت تأثیر و تغییر قرار داده است. بدیهی است کوشش زرسالاران اقتدارطلب جهانی با بهره گیری از منابع گسترده ابررسانه ها تا تحقق کامل اهداف استعمار فرانسه و گسترش حوزه نفوذ خود در همه نقاط جهان، ادامه خواهد داشت.^(۱)

ص: ۴۰

۱- بحث امپریالیسم رسانه ای، برگرفته از: پایگاه اینترنتی www.sharifnews.ir.

فصل سوم: استعمار فرانو در مقابله با اسلام

زیر فصل ها

۱. ماهیت تقابل اسلام و زرسالاران اقتدارطلب

۲. دلایل تقابل اسلام و استعمار فرانو

۳. مواضع جوامع اسلامی در رویارویی با استعمار فرانو

۴. استعمار فرهنگی؛ استراتژی استعمار فرانو برای مقابله با اسلام

۱. ماهیت تقابل اسلام و زرسالاران اقتدارطلب

۱. ماهیت تقابل اسلام و زرسالاران اقتدارطلب

در بررسی سطح رابطه تقابلی «اسلام» و «زرسالاران اقتدارطلب»، نخستین مسئله مهم، غیرموجه و نادرست بودن دو مقوله ای است که در این رابطه تقابلی مطرح می شود؛ زیرا اسلام یک دین است و زرسالاران اقتدارطلب، یک طبقه اجتماعی به شمار می روند. تقابل باید میان دو شیء گوناگون، ولی هم جنس صورت بگیرد، مانند تقابل قشر زرسالاران اقتدارطلب با قشر محرومان یا دین اسلام با دین مسیحیت که هر دو از یک جنس هستند. این یک حقیقت و شاید بتوان گفت از بدیهیات است. اگر زمانی عبارتی مانند «شمال و اسلام» یا «جنوب و مسیحیت» را بشنویم، به نظر ما جمع میان این دو مقوله، ناموجه و نامأنوس است. حال این پرسش مطرح است که چرا مردم کشورهای اسلامی و اقشار طبقه زرسالاران اقتدارطلب، نسبت به تقابل یک دین و یک طبقه اجتماعی هیچ گونه حساسیتی نشان نمی دهند؟ شاید بتوان گفت که تکرار عبارت «اسلام و زرسالاران اقتدارطلب»، در خو گرفتن و تسلیم شدن در برابر این عبارت مؤثر بوده است، ولی مسئله تکرار در اینجا مبین همه چیز نیست. حقیقت آن است که اسلام و زرسالاران اقتدارطلب، هر دو به مفهومی ایدئولوژیک وابسته اند که هر کدام ماهیت نسبی و چندگانگی خود را پنهان کرده اند. اگرچه

زرسالاران اقتدارطلب، یک طبقه اجتماعی است، ولی نماینده یک ایدئولوژی برخوردار از یک نظام فکری و عملی گسترده است. این ایدئولوژی، تمدنی با نام تمدن غرب را بنیان نهاده است و اسلام نیز به عنوان یک دین، با ایدئولوژی قوی و نظام فکری و عملی کامل و جامع خود شناخته می شود. (۱)

بر این اساس، آنچه در رابطه تقابلی اسلام و زرسالاران اقتدارطلب وجود دارد، تقابل دو ایدئولوژی است، نه تقابل یک دین با یک طبقه اجتماعی. وجود یک طیف ایدئولوژیک در هر دو مقوله اسلام و زرسالاران اقتدارطلب، ناموجه و نامأنوس بودن این رابطه تقابلی را توجیه می کند.

۲. دلایل تقابل اسلام و استعمار فرانو

اشاره

۲. دلایل تقابل اسلام و استعمار فرانو

واژه اسلام، در مراجع عربی - اسلامی، تنها به دینی گفته می شود که حضرت محمد صلی الله علیه و آله پیام آور آن بوده است، ولی در مراجع غربی، مفاهیم بسیاری دارد. در دایره المعارف لاروس سال ۱۹۶۲ فرانسه، واژه اسلام یا Islam، به دین مسلمانان و مجموعه کشورهایی که مسلمان هستند گفته می شود و در لغت نامه لاروس سال ۱۹۹۴، واژه اسلام به معنای دین مسلمانان، جهان اسلام و تمدن آن بیان شده است. در مجموع، در لغت نامه های غربی، سه مفهوم برای واژه اسلام بیان شده است: دین اسلام؛ کشورها و ملت های اسلامی؛ تمدن اسلامی. (۲)

ص: ۴۲

۱- برگرفته از: محمد عابد الجابری، مقاله «ماهیت روابط اسلام و غرب»، ترجمه: صالح واصلی، پایگاه اینترنتی: www.al-shia.com

۲- برگرفته از: محمد عابد الجابری، مقاله «ماهیت روابط اسلام و غرب»، ترجمه: صالح واصلی، پایگاه اینترنتی: www.al-shia.com

مراجع غربی با تحمیل سه مفهوم به واژه اسلام، به هر یک چهره ویژه ای داده اند. یک اسلام را به عنوان دین، یکی را به معنای کشورها و ملت ها و دیگری را به مفهوم تمدن قلمداد می کنند. تقسیم اسلام به چند مفهوم، امکان ایجاد دیدگاه های متفاوتی را نسبت به اسلام به وجود آورده است.

نگاه به اسلام به عنوان بزرگ ترین تهدید برای غرب، نظام سرمایه داری و کاخ تمدن آن، رایج ترین نگاه نظام سرمایه داری غرب به اسلام است. این نگاه ویژه به اسلام که در دوران حاضر، از سوی استعمارگران استعمار فرانو به عنوان تنها موضع نگاه به اسلام مطرح است، هراسی در دل زرسالاران اقتدارطلب افکنده است. زرسالاران می کوشند با منتقل کردن هراس خود از اسلام به دیگر طبقات اجتماعی و استفاده کردن از مفاهیمی چون تهدید اسلامی، تمامی جهان خارج از اسلام را با خود هماهنگ سازند، ولی به راستی ماهیت رابطه تقابلی اسلام و استعمار فرانو از چه عواملی سرچشمه می گیرد؟

الف) ماهیت ایدئولوژی اسلام

در استعمار فرانو، زرسالاران اقتدارطلب می کوشند با بهره گیری از فرهنگ مادی، به صورت انواع و اقسام تخصص ها و کارشناسی ها، برای اداره و کنترل جنبه های گوناگون یک نظام اجتماعی برنامه ریزی کنند. در چنین جامعه ای آنچه چگونگی موضع گیری انسان را تعیین می کند، اندیشه مبتنی بر «اصالت ماده» است. مادی بودن در عمل، زمینه اعتقاد به اصالت ماده در مرتبه «نظر» و «قلب» را فراهم می کند. در نظام مادی زرسالاران، روند و مسیر رشد، با زبان ماده آموزش داده می شود و دنیا به جای «راه»، «هدف» قرار می

گیرد. تکامل چنین اندیشه ای، چیزی جز استعمار فرانو یا کوشش برای سیطره کامل و همه جانبه بر منابع جهانی نیست، ولی تحقق اهداف فرانو مانند استعمار کهن و نو، با مانع جدی و بزرگی چون دین اسلام روبه رو است.

امروزه زرسالاران اقتدارطلب، اسلام را بزرگ ترین مانع تحقق اهداف استعماری فرانو خویش می دانند و آشکارا به آن اعتراف می کنند؛ زیرا:

۱. اسلام، در طول تاریخ، مقاومت های سرسختانه ای از نظر عقیدتی و سیاسی، در برابر اندیشه های قدرت طلبانه و دنیامدار داشته است؛

۲. اسلام، تنها دینی است که در اندیشه اصلاح جهانی است و همه پیروان آن موظفند زمینه تحقق آن را فراهم کنند؛

۳. در حال حاضر، یک چهارم جمعیت دنیا؛ یعنی یک میلیارد و چهارصد میلیون نفر در سراسر دنیا مسلمان هستند؛

۴. اسلام، آخرین دین بزرگی است که پس از مسیحیت ظهور کرده و روز به روز دامنه نفوذ آن در سطح جهان در حال گسترش است. (۱)

راجر هاردی، از برنامه سازان شبکه تلویزیونی BBC در سخنانی، نگرانی غرب سرمایه داری از اسلام را چنین بیان می کند:

اسلام، امروز بزرگ ترین مسئله غرب است، حتی یک مسئله جهانی است. اسلام، امروز نه تنها در خاورمیانه، بلکه در همه جا عالم گیر شده و مبارزه با آن بسیار مشکل است. (۲)

ص: ۴۴

۱- برگرفته از: محمد ونکی فراهانی، گذری بر اندیشه دینی در غرب، قم، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۴، صص ۱۲۲-۱۲۳.

۲- برگرفته از: پایگاه اینترنتی www.mehrnews.com.

همچنین چاپ جمله هایی چون «قدرت اسلام، بزرگ ترین قدرت قرن بیست و یکم خواهد بود»،^(۱) از دکتر ربرت کرین، مشاور وقت نیکسون، در هفته نامه المسلم، چاپ لندن یا «آینده از آن اسلام است»،^(۲) در روزنامه ایتالیایی ایل جرناله، همگی بیانگر هراس و نگرانی سردمداران جوامع غربی از رشد اسلام و جهانی شدن آن است. این نگرانی ها سبب شده است تا زرسالاران جهانی، پیکان تهاجم خویش را به سوی اسلام نشانه بگیرند و تمامی تلاش خود را به کار بندند تا با بهره گیری از روش های نظامی و غیرنظامی چون تخدیر، تحمیق و تطمیع ملل اسلامی، اهداف استعماری شان را تحقق بخشند.

(ب) نگاه دنیای مسیحیت به اسلام

نوع نگاه مسیحیت به اسلام، از زمان صدر اسلام تاکنون، دشمنانه و کینه توزانه بوده است. اگرچه گسترش فتوحات اسلامی در سرزمین های مسیحی نشین، سبب پیوند بیش از پیش مسلمانان با مسیحیان شد، ولی هر اندازه دیدگاه اسلام به مسیحیان، مسالمت جویانه بود، دیدگاه مسیحیان نسبت به مسلمانان، منفی و کینه توزانه بود. سه عامل اصلی در ایجاد و تقویت چنین موضع گیری از سوی مسیحیان نقش داشت:

یک - این حقیقت که هر دین جدید، موجودیت خود را مدیون نفی دین قبلی می داند و دین پیشین نیز با نپذیرفتن دین جدید، موضع گیری می کند. برای مثال، مسلمانان از اسلام به عنوان تنها دین الهی دفاع می کنند و معتقدند که کتاب های ادیان توحیدی دیگر مانند یهود و مسیحیت، به

ص: ۴۵

۱- برگرفته از: پایگاه اینترنتی www.mehrnews.com.

۲- برگرفته از: پایگاه اینترنتی www.mehrnews.com.

دست مسئولان و دانشمندان دینی آنها تحریف شده است، در حالی که خداوند، قرآن، کتاب آسمانی مسلمانان را از چنین دست کاری هایی ایمن داشته و این امر را تضمین کرده است. این نوع نگرش اسلام به مسیحیت و طرح این مسئله که اگرچه مسیحیت به طور کامل از دین توحیدی خارج نشده، ولی دیدگاه ادراکی آن کم رنگ شده است، نگاه منفی دنیای مسیحیت به اسلام را در پی داشت.

دو - تصرف سرزمین های مسیحی نشین به دست مسلمانان سبب شد کلیسا تسلط خود را بر بخش های گسترده ای از دنیای مسیحیت از دست بدهد. از این رو، روحانیان مسیحی از سر خشم و کینه به تبلیغ بر ضد اسلام و مسلمانان پرداختند.

سه - شکوفایی تمدن اسلامی در زمانی که غرب مسیحی، در بی فرهنگی و عقب ماندگی قرون وسطایی خود به سر می برد، سبب واکنش منفی مسیحیان شد. مسیحیان که پیشرفت مسلمانان و عقب ماندگی خود را می دیدند، برای فروکش کردن آتش حسد و کینه خویش کوشیدند برخی کارهای مسلمانان را مانند اجازه اسلام به مردان برای اختیار کردن چندین همسر، ضد اخلاقی نشان دهند و چنین وانمود کنند که مسلمانان تنها در زمینه های مادی پیشرفت کرده اند و از ارزش های اخلاقی بی بهره اند. (۱)

ج) نگرش نظام سرمایه داری

غرب و نظام سرمایه داری، میان «من» و «دیگری» تقابل قائل می شود. اندیشه «من» و «دیگری» که از اندیشه مبتنی بر اصالت ماده سرچشمه می

ص: ۴۶

گیرد، زمانی مطرح است که هدف، کسب منافع مادی باشد. در این اندیشه، «من» در مفهوم ضدیت با دیگری معنا می یابد و «دیگری»، به مثابه دشمن یا موضوعی برای سلطه جویی است. این گونه نگرش به دیگری که منشأ دیگر رفتارهای نظام سرمایه داری قرار می گیرد، جز ایجاد حس دشمنی با اسلام، نتیجه دیگری برای غرب ندارد.^(۱)

۳. مواضع جوامع اسلامی در رویارویی با استعمار فرانو

اشاره

۳. مواضع جوامع اسلامی در رویارویی با استعمار فرانو

جامعه های اسلامی برای مقابله با تهاجم زرسالاران اقتدارطلب، مواضع متفاوتی برمی گزینند. جوامع اسلامی را می توان در این زمینه به پنج گروه ستون پنجم، فرصت طلبان، فریب خوردگان، مدافعان از حیثیت و بلندهمتان تقسیم کرد که به توضیح ویژگی های هر گروه می پردازیم.

الف) ستون پنجم

این گروه از جوامع، به ظاهر در جوامع اسلامی قرار دارند، ولی درحقیقت، با پذیرفتن اندیشه، ایدئولوژی و سیاست های زرسالاران اقتدارطلب، در جبهه استعمار فرانو فعالیت می کنند. این گروه در حد توان به استعمارگران برای اجرای سیاست هایشان کمک می کند.

ب) فرصت طلبان

با آغاز تهاجم استعمار فرانو، گروهی از جوامع اسلامی به گمان اینکه منافعی در همراهی با زرسالاران اقتدارطلب تأمین می شود، با فرصت طلبی، استعمارگران را در اجرای سیاست ها و برنامه هایشان همراهی و کمک می کنند. کسب منافع از شرایط موجود، مهم ترین هدف فرصت طلبان است.

ص: ۴۷

۱- برگرفته از: مقاله «ماهیت روابط اسلام و غرب».

ج) فریب خوردگان

این گروه از جوامع اسلامی، تحت تأثیر تبلیغات فریبنده زرسالاران اقتدارطلب، در برابر سیاست‌ها و برنامه‌های آنان مغلوب می‌شوند. فریب خوردگان، با حقیقت‌پنداشتن شعارهای فریبنده دموکراسی، عمران و آبادی، با آغوش باز به استقبال برنامه‌های استعمار فرانو می‌روند.

د) مدافعان حیثیت

اعضای این گروه با آگاهی به اینکه ورود دشمن، منافع آنها را پای مال می‌سازد و در این تهاجم به هیچ چیز و هیچ کس رحم نمی‌شود، به مقاومت در برابر تهاجم زرسالاران اقتدارطلب برمی‌خیزند. مقاومت این گروه تنها به دفاع از سرزمین و منافع خویش محدود است.

ه) بلندهمتان

بلندهمتان با درک اهداف حقیقی پنهان شده در پشت تبلیغات فریبنده زرسالاران اقتدارطلب، به مقاومت در برابر استعمارگران برمی‌خیزند. آنها مقاومت را فقط به دفاع از منافع خویش محدود نمی‌دانند و از تمام سرزمین‌های اسلامی و منافع امت اسلامی با تمام توان دفاع می‌کنند. مبارزه بلندهمتان تا از پای درآوردن دشمن ادامه می‌یابد. (۱)

۴. استعمار فرهنگی؛ استراتژی استعمار فرانو برای مقابله با اسلام

اشاره

۴. استعمار فرهنگی؛ استراتژی استعمار فرانو برای مقابله با اسلام

اگر استعمار فرانو را سلطه فرهنگی، اقتصادی و سیاسی کامل، همه‌جانبه، تدریجی و نامحسوس بر تمام منابع حیاتی و مالی جهان تعریف کنیم، سلطه فرهنگی، اساس و زیربنای سلطه اقتصادی و سیاسی است. سیطره بر اقتصاد و سیاست، با

ص: ۴۸

۱- محمدجعفر امامی، صدا و سیمای مطلوب از نگاه رهبری، ۱۳۸۴، پایگاه اینترنتی:

اندیشه و فرهنگ آغاز می شود؛ زیرا اندیشه مستقل، اقتصادی مستقل مبتنی بر واقعیت اصولی و ویژگی های ذاتی پدید می آورد. تفکر وابسته یا فرهنگ وارداتی اقتصادی اگرچه از امکانات مادی برخوردار باشد، از چارچوب وابستگی اقتصادی و قالب های آماده شده خارج نمی شود. سیاست مستقل و آزاد نیز تنها از فرهنگی مستقل پدید می آید. تعریف مفاهیمی چون سلطه گری، وابستگی یا استقلال در فرهنگ سیاسی یک کشور، جهت دهنده و مشخص کننده مسیر فعالیت های سیاسی یک کشور است.

بر همین اساس، استعمارگران استعمار فرانو در رویارویی با اسلام، فرهنگ اسلامی و به عبارتی، بینش ها، باورها، گرایش ها و رفتارهای مادی و معنوی امت اسلامی را هدف قرار می دهند. زرسالاران اقتدارطلب می کوشند با سلطه فرهنگی بر مسلمانان، مقدمات سلطه اقتصادی و سیاسی خود را فراهم کنند. به عبارت دیگر، با هجوم به فرهنگ، هم به ریشه حمله می شود و هم به ساقه، برگ و میوه ها دستبرد زده می شود. هرچند در این هجوم، غارت میوه ها مشهودتر است، ولی خشکاندن ریشه ها، خطرناک تر و نابودکننده تر است. نابودی باورها، بینش ها و ارزش های معنوی و جایگزین ساختن فرهنگ مادی در ذهن تک تک مسلمانان، هدفی است که استعمارگران بی وقفه در پی تحقق آن هستند. القای اندیشه های انسان محوری در برابر خدامحوری، اصالت دنیا و مادی گرایی در برابر امور معنوی و آخرت گرایی، تقدس بخشیدن به دانش و یافته های ذهنی و فکری انسان به جای آموزه های آسمانی دین اسلام و ترویج

لذت جویی مادی در برابر آرامش خواهی معنوی فرهنگ اسلامی، نتیجه ای جز استحاله فرهنگی مسلمانان ندارد. (۱)

آنچه در جریان استعمار فرهنگی امت اسلامی رخ می دهد، چیزی فراتر از تهاجم فرهنگی است و در حقیقت، شیخون فرهنگی، غارت فرهنگی و قتل عام فرهنگی به شمار می رود.

برنامه های استعمار فرهنگی برای مبارزه با اسلام

اشاره

برنامه های استعمار فرهنگی برای مبارزه با اسلام

زیر فصل ها

۱. تضعیف باورها و اندیشه های اسلامی

۲. تحریف گرایش های معنوی اسلام

۳. گسترش فساد، فحشا و منکر در جامعه های اسلامی

۴. تخریب و نفی هویت ملی اسلامی

۵. گسترش روحیه سرمایه داری و مادی گری

۶. تخریب و طرد الگوهای اسلامی

۷. خبرپردازی و تصویرسازی منفی از اسلام

۸. تحریک مذاهب اسلامی علیه یکدیگر

۱. تضعیف باورها و اندیشه های اسلامی

۱. تضعیف باورها و اندیشه های اسلامی

نخستین برنامه استعمار فرهنگی زرسالاران اقتدارطلب برای مقابله با اسلام، تضعیف و تخریب باورها و اندیشه های اسلامی مسلمانان است. نابودی تمام ارزش ها و باورهای دینی، با کم رنگ کردن نقش قرآن و سنت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و امامان معصوم (علیهم السلام) آغاز می شود. قرآن، ثقل اکبر و حلقه پیوند مسلمانان با یکدیگر است که اگر کنار نهاده شود، دیگر اصول اسلامی نیز کم اثر می شود. استفاده از قرآن کریم در حکومت های ضد قرآنی به ظاهر مسلمان و تفسیر آن از سوی مفسران طاغوتی، به عنوان وسیله ای برای اقامه جور و فساد و توجیه ستمگری ها و نسبت دادن اندیشه های منحرف و

ضد اسلامی به قرآن، از جمله فعالیت هایی است که استعمارگران برای خارج ساختن قرآن از صحنه زندگی مسلمانان از آن بهره می برند. (۲)

ص: ۵۰

۱- نک: مهدی نوید، فرهنگ و مقاومت فرهنگی، تهران، انتشارات محسنی، ۱۳۷۴، صص ۲۵ - ۳۱.

۲- نک: امام خمینی رحمه الله، نگرشی موضوعی بر وصیت نامه سیاسی - الهی امام خمینی رحمه الله، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمه الله، ۱۳۷۸، ص ۸۳.

همچنین زرسالاران می کوشند با طرح شعار «جدایی دین از سیاست»، نقش روحانیان و رهبران مذهبی را در جامعه های اسلامی به عنوان کارشناسان دینی، مفسران احکام قرآنی و پاسداران حریم اندیشه اسلامی و قرآنی تضعیف کنند. تضعیف و تخریب چهره روحانیان، زمینه تضعیف اندیشه های اسلامی را فراهم می کند. طرح و القای شبهه های وسوسه انگیز درباره مفاهیم قرآنی، از دیگر روش های تضعیف ایمان اسلامی است. القای شبهه هایی چون توکل بر خدا، مستلزم تنبلی و سستی است یا تعدد همسران در اسلام و زن بودن فقط یکی از معصومان نشان دهنده نگاه تحقیرآمیز اسلام به زن است، به ترک های کوچکی می ماند که سرانجام به شکستن ظرف ایمان می انجامد. منفی انگاشتن اصول اخلاقی اسلام چون امر به معروف و نهی از منکر با عنوان تجاوز به حریم خصوصی افراد، حجاب اسلامی به عنوان محدودیت آزادی بانوان، بی منطق و بی معنا جلوه دادن مفاهیم قرآنی چون انفاق و ایثار، ترویج فرهنگ بی توجهی به هم نوعان و دیگر مسلمانان، بزرگ نمایی مشکلات فکری مسلمانان، غافل کردن مسلمانان از مبانی استدلالی و منطقی اسلام و ترویج فرهنگ سطحی نگری و واپس گرایی، از دیگر روش های استعماری است که استعمارگران در تضعیف ایمان اسلامی از آن بهره می جویند. (۱)

۲. تحریف گرایش های معنوی اسلام

۲. تحریف گرایش های معنوی اسلام

تحریف گرایش های معنوی اسلام از روش هایی است که دشمنان اسلام از آغاز اسلام تاکنون همواره در مبارزه با اسلام از آن بهره برده اند. زرسالاران اقتدارطلب نیز در رویارویی با اسلام از این شیوه استفاده می کنند. ترویج عرفان کور، زهدگرایی منفی یا رهبانیت، ایمان بدون ولایت، ولایت ضد

ص: ۵۱

توحید، خرافه گرایی، ستم پذیری و تحریف مفاهیم والای تعبد، توکل، دعا، انتظار و قضا و قدر، از جمله فعالیت هایی است که برای تحقق این برنامه استعماری، سامان دهی و اجرا می شود.^(۱)

۳. گسترش فساد، فحشا و منکر در جامعه های اسلامی

۳. گسترش فساد، فحشا و منکر در جامعه های اسلامی

بی شک، از کارسازترین و مؤثرترین حربه های دشمنان و استعمارگران در برخورد با اسلام، گسترش فساد، فحشا و بی بندوباری در میان جوامع اسلامی به ویژه نسل جوان؛ سرمایه های اصلی و پرتوان و نیرومند امت اسلامی است. نفس انسانی تمایل شدیدی به سوی امیال و هوا و هوس های شیطانی دارد که اگر زمینه فساد در جامعه برای او فراهم باشد و این تمایل در انسان تداوم یابد، سبب فروپاشی ارزش های ایمانی و معنوی در وی می شود. آگاهی دشمنان اسلام از نقش مؤثر بی بندوباری در نابودی ارزش های معنوی سبب شده است تا گسترش فساد و فحشا را به عنوان یکی از برنامه های اصلی استعمار فرهنگی تعقیب کنند. نمونه های تلخ تاریخی بسیاری در این زمینه وجود دارد که غروب آفتاب اسلام در اندلس (اسپانیا)، یکی از این موارد است. اندلس روزگاری به عنوان کانون دانش و عزت و عظمت مسلمانان شناخته می شد. دشمنان نمی توانستند این کشور اسلامی را با هیچ یک از روش های استعمار نظامی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی تسخیر کنند، ولی سرانجام با اجرای طرح و نقشه ای مبنی بر گسترش فساد و بی بندوباری در میان جوانان، اندلس را از دست مسلمانان خارج ساختند. حجاب و پوشش مناسب و درخور شأن انسان، همراه با حیا و متانت، از روش های بسیار مؤثر برای حفظ ارزش های معنوی و نیز کنترل غریزه جنسی است. بدحجابی و چه بسا ترک حجاب، موجب برتری غریزه بر عقل در افراد می شود و این ناهماهنگی در قوای

ص: ۵۲

۱- برگرفته از: فرهنگ و مقاومت فرهنگی، ص ۴۳.

انسان، انسان را از مسیر اصلی رشد و کمال خارج می کند. بی شک، آثار و نتایج شوم بدحجابی، هدف استعمارگران برای سلطه و سیادت بر جوامع اسلامی را تحقق می بخشد. از این رو، در طول تاریخ، استعمارگران همواره به پوشش و حجاب اسلامی به عنوان مانعی برای تحقق اهداف استعماری خود در سرزمین های اسلامی نگریسته اند. (۱)

زمانی وزارت مستعمره های انگلیس با این عنوان که «چگونه اسلام نابود می شود»، بیان کرد: «به هر وسیله ای شده، باید زن مسلمان را از حجاب اسلامی خارج کرد و بی حجابی را در میان زنان مسلمان گسترش داد.» (۲) نظریه سیاسی اشغالگران فرانسوی برای حاکمیت سیاسی بر الجزایر نیز چنین بود:

اگر بخواهیم بر تار و پود بافته جامعه الجزایر هجوم بریم و استعداد مقاومت او را مغلوب سازیم، باید نخست زن ها را زیر سلطه قرار دهیم یا به چادری رسوخ کنیم که خود را در درون آن می پوشانند... (۳)

فرانتس فانون نیز درباره حجاب زنان مسلمان می گوید:

هر جا چادری (حجابی) به دور انداخته و کنار گذاشته می شود، افق جدیدی را که بر استعمارگر ممنوع بود، در برابر وی می گشاید. (۴)

بدحجابی، دروازه انحراف های اخلاقی است و جانشین شدن بی اعتنائی و پای بند نبودن جوانان به ارزش های اخلاقی چون عفاف و خویشتن داری، کنترل نگاه و رعایت کردن حریم در روابط زن و مرد، از نتایج شوم گسترش بی بندوباری است.

ص: ۵۳

۱- برگرفته از: رمضان علی خواجه، مقاله «خطراتی که جوانان را تهدید می کند و راه جلوگیری آن»، ماه نامه تربیت، ۱۳۸۲، ش ۶، صص ۳۹-۴۲.

۲- برگرفته از: رمضان علی خواجه، مقاله «خطراتی که جوانان را تهدید می کند و راه جلوگیری آن»، ماه نامه تربیت، ۱۳۸۲، ش ۶، ص ۴۱.

۳- برگرفته از: رمضان علی خواجه، مقاله «خطراتی که جوانان را تهدید می کند و راه جلوگیری آن»، ماه نامه تربیت، ۱۳۸۲، ش ۶، ص ۴۱.

۴- برگرفته از: رمضان علی خواجه، مقاله «خطراتی که جوانان را تهدید می کند و راه جلوگیری آن»، ماه نامه تربیت، ۱۳۸۲، ش ۶، ص ۴۱.

استعمارگران همواره با آگاهی از نقش مؤثر انحراف‌های اخلاقی در تحقق اهداف استعماری‌شان، با بی‌شرمی، دیدگاه‌های خود را درباره بی‌توجهی و پای‌بند نبودن جوانان امت اسلامی به ارزش‌های اخلاقی این‌گونه بیان می‌کنند:

ما باید کاری کنیم که اخلاق در همه جا ویران شود تا راه سلطه ما در آنجا باز گردد. جوامعی که اخلاقیات را در آنها از بین برده ایم، وجود خدا را نفی می‌کنند... (۱).

وزارت مستعمره‌های انگلیس بار دیگر با عنوان «چگونه اسلام نابود می‌شود»، آورده است:

باید در میان مسلمانان، آزادی را به معنای بی‌بندوباری گسترش داد و به آنها تلقین کرد که امر به معروف و نهی از منکر معنا ندارد و هر کس باید در کار خود آزاد باشد. (۲).

ورود و گسترش مواد مخدر و مسکرات، ایجاد و تقویت گروه‌های بزه‌کار اجتماعی و اقتصادی، رواج عکس و فیلم‌های مبتذل سینمایی، تلویزیونی و ماهواره‌ای، چاپ و نشر کتاب‌ها و مجله‌های دارای مطالب و تصاویر مخرب و آلوده‌کننده و تهیه و توزیع نوارهای موسیقی مهیج و مبتذل، ابزارهایی است که زرسالاران استعمارگر برای گسترش فساد و منکر در جوامع اسلامی از آن بهره می‌جویند.

۴. تخریب و نفی هویت ملی اسلامی

۴. تخریب و نفی هویت ملی اسلامی

پیوندهای ملی و بومی، از عوامل پایداری جامعه و ایجاد هویت واحد است. در بیشتر کشورهای اسلامی، هویت ملی و بومی، با هویت اسلامی عجین گشته و به صورت تفکیک‌ناپذیری در هم گره خورده است. استعمارگران با بی‌هویت جلوه دادن مسلمانان و ایجاد تفرقه‌های فرهنگی - زبانی میان آنها، زمینه‌های گسستگی پیوندهای اجتماعی را در میان جامعه‌های

ص: ۵۴

۱- برگرفته از: رمضان علی خواجه، مقاله «خطراتی که جوانان را تهدید می‌کند و راه جلوگیری آن»، ماه‌نامه تربیت، ۱۳۸۲، ش ۶، ص ۴۱.

۲- برگرفته از: رمضان علی خواجه، مقاله «خطراتی که جوانان را تهدید می‌کند و راه جلوگیری آن»، ماه‌نامه تربیت، ۱۳۸۲، ش ۶، ص ۴۱.

اسلامی فراهم می سازند. تبلیغ و ترویج پان عربیسم، پان ترکیسم و پان ایرانیسم نیز بر اساس همین اندیشه صورت می پذیرد.

اسلام هیچ قومی را برتر ندانسته است و خود را به هیچ ملتی مختص نمی داند و حتی اعراب را که پیامبر اسلام از میان آنان برانگیخته شده است، برتر از دیگر مسلمانان نمی داند. با این حال، دشمنان اسلام و استعمارگران می کوشند با ایجاد انگیزه های ناسیونالیستی، هویت ملی و اسلامی مسلمانان را از یکدیگر تفکیک کنند و در تقابل با هم قرار دهند.

با ترویج و برتری احساسات ملی بر باورهای مذهبی، اسلام به تدریج از جامعه های اسلامی رخت برمی بندد. با حذف اسلام، هویت ملی و بومی عجین شده با اسلام با بحران روبه رو می گردد و آن گاه استعمارگران، فرهنگ و اندیشه های خود را در خلأهای ایجاد شده پس از حذف اسلام، به جوامع اسلامی تزریق می کنند. برای نمونه، در بیشتر جامعه های اسلامی غیر عربی، خط و زبان؛ دو نماد هویت ملی، با فرهنگ اسلامی در آمیخته و هویت اسلامی - ملی به خود گرفته اند. بسیاری از مفاهیم اسلامی در این جوامع، در قالب خط و زبان ملی شکل گرفته و انتقال یافته است. تضعیف خط و زبان ملی در این جوامع، افزون بر تهدید هویت ملی، تهدیدی برای فرهنگ اسلامی و هویت اسلامی است. (۱)

استعمارگران و دشمنان اسلام با آگاهی از نقش خط و زبان در جامعه های اسلامی، برای بی اعتبار کردن این میراث گران بها می کوشند و درصددند خط و زبان خویش را به عنوان یک ارزش به ویژه در میان قشر تحصیل کرده گسترش دهند.

ص: ۵۵

۵. گسترش روحیه سرمایه داری و مادی گری

یکی از خطرناک ترین برنامه های استعمار فرهنگی، گسترش فرهنگ مادی گری و سرمایه داری است. فرهنگ مادی، وجود معنویات را انکار می کند و فقط وجود ماده را می پذیرد. تجمل گرایی، مصرف گرایی، فزون خواهی، مال اندوزی، گران فروشی، رشوه خواری، ریا و چاپلوسی، از مظاهر فرهنگ سرمایه داری است. گسترش روحیه سرمایه داری با هدف سلطه بر جوامع اسلامی، نیازمند پذیرش و میل و رغبت امت اسلامی نسبت به فرهنگ سرمایه داری غربی است. از این رو، استعمارگران می کوشند نگرش مثبتی را از خود در ذهن جوامع اسلامی ایجاد کنند.

ترجمه و نشر کتاب های علمی و اجتماعی مبتنی بر فرهنگ سرمایه داری غربی، بزرگ نمایی استعدادها و توانایی ها، نمایش دستاوردهای علمی، فنی و تکنولوژیکی و تبلیغ قدرت نظامی و اقتصادی نظام های سرمایه داری غرب به همراه گسترش روحیه مادی گری و تظاهر به خوش بختی و آرامش، به تصور جامعه آرمانی از غرب در اذهان می انجامد. (۱) نتیجه چنین نگرشی، نگاه تحقیرآمیز به فرهنگ ملی و اسلامی، پذیرش و استقبال از فرهنگ سرمایه داری غربی و در نتیجه، مادی گرایی و غرب باوری است. در چنین شرایطی، هر چه با واژه غربی همراه باشد، مرغوب و مورد توجه و از مظاهر تمدن و پیشرفت به شمار می آید و اگر با واژه های ملی اسلامی به کار رود، کهنه پرستی و عقب افتادگی خواهد بود. با حاکم شدن چنین روحیه ای در جوامع اسلامی، سلطه زرسالاران بر منافع مسلمانان به آسانی امکان پذیر است.

ص: ۵۶

۶. تخریب و طرد الگوهای اسلامی

اثرپذیری از الگو، یکی از ویژگی‌های رفتار انسانی است. انسان‌ها برای تنظیم امور زندگی خویش، از افراد، شخصیت‌ها و محیط خویش الگو می‌گیرند. قهرمانان و شخصیت‌های اسلامی به عنوان الگوهای امت اسلامی، از عوامل پویایی و بالندگی جوامع اسلامی به شمار می‌روند.

دشمنان اسلام با درک موقعیت و جایگاه الگوها در جوامع اسلامی و نیاز این جامعه‌ها برای اثرپذیری و هماهنگی با این الگوها، به تخریب شخصیت‌های اثرگذار می‌پردازند. گستردن دام‌های گوناگون برای تطمیع و منحرف ساختن قهرمانان، شخصیت‌های برجسته و صاحب‌نظران اسلامی، نخستین اقدام استعمارگران است و در صورت موفق نشدن، با استفاده از امکانات و ابزارهای تبلیغی و نشر شایعه‌ها و اکاذیب، ترور شخصیتی الگوها را در دستور کار خویش قرار می‌دهند. عرضه الگوهای ضداسلامی در زمینه‌های گوناگون، آخرین مرحله از برنامه استعمار فرهنگی تخریب و طرد الگوهای اسلامی است. تقویت و بزرگ‌نمایی روشن‌فکران غرب‌زده و تکنوکرات‌های خودباخته‌ای که نقش بلندگوهای تبلیغاتی استعمارگران را در جوامع اسلامی ایفا می‌کنند، آنان را به آسانی، جای‌گزین الگوهای اسلامی می‌سازد. (۱) تقویت الگوهای ضداسلامی در زمینه‌هایی چون مصرف، پوشش و آرایش در قالب فیلم‌های تلویزیونی و سینمایی، برنامه‌های ماهواره‌ای، کتاب‌ها، مجله‌ها و نشریه‌ها، مجمع‌های ادبی و هنری و جوایز گوناگون جشنواره‌ها، روش‌های شناخته‌شده‌ای است که استعمارگران همواره از آنها استفاده می‌کنند.

ص: ۵۷

۷. خبرپردازی و تصویرسازی منفی از اسلام

امروزه در حالی زرسالاران استعمارگر می کوشند از حربه خبرپردازی و تصویرسازی منفی از اسلام استفاده کنند که رشد جمعیت مسلمانان در بیشتر نقاط جهان، آنان را از گسترش دامنه اسلام به وحشت و هراس افکنده است. هفته نامه اشپیگل در تحلیلی از وضعیت اسلام در اروپا می نویسد:

اسلام، زنده ترین و پویاترین دین در میان ادیان جهانی است. سرعت رشد هیچ یک از جوامع دینی به پای سرعت رشد اسلام نمی رسد. دین اسلام برای ما ناشناخته ترین ادیان جهان است... امروزه ناظران غربی با سردرگمی شاهد پیشروی اسلام هستند. برای مثال، در اسپانیا، پس از گذشت ۵۰۰ سال از سقوط حکومت اندلس، جوانان اسپانیایی به شکل فزاینده ای به اسلام روی می آورند.^(۱)

پنهان کردن چهره حقیقی اسلام و ترسیم تصویری نامعقول از آن و در نتیجه، استحاله اسلام، از راه کارهایی است که استعمارگران برای مقابله با گسترش روزافزون اسلام بدان متوسل شده اند.

زرسالاران با در اختیار داشتن بزرگ ترین مراکز خبرسازی و اطلاع رسانی جهان می کوشند تصویری سازگار با نظام های فکری و ارزشی غرب از اسلام ترسیم کنند. این سازگاری که در عمل به حذف بسیاری از مؤلفه ها و آموزه های بنیادین اسلام می انجامد، استحاله تدریجی اسلام را در پی خواهد داشت. استعمارگران با معرفی نادرست الگوها، بنیادها، تاریخ و دانش اسلامی، چهره حقیقی اسلام را مخدوش می سازند. زرسالاران با بهره گیری از نفوذی که بر رسانه های جهانی دارند، اسلام را دین خشونت و جنگ طلبی معرفی می کنند. پیوند نام اسلام و مسلمانان با واژه های تروریسم، غارت، تخریب، آدم کشی و

ص: ۵۸

قانون شکنی، معرفی نادرست پیامبر اسلام به عنوان شاعری توانا یا جنگ جویی که عقاید خود را با زور شمشیر گسترش داد، بیان برخی احادیث اسلامی به عنوان نوشته های حقوق دانان قرون گوناگون و نسبت دادن بسیاری از خدمات علمی دانشمندان مسلمان به دانشمندان غربی، از جمله اقداماتی است که با هدف ترسیم تصویر منفی و دروغین از اسلام صورت می گیرد.^(۱) از مصداق های خبرپردازی ها و تصویرسازی های بیان شده، تصاویر زشت و خشنی است که رسانه های گروهی و خبرگزاری های غربی وابسته به زرسالاران جهانی، از مبارزه های مردم مسلمان فلسطین، عراق، لبنان و دیگر کشورهای مسلمان به تصویر می کشند.

۸. تحریک مذاهب اسلامی علیه یکدیگر

۸. تحریک مذاهب اسلامی علیه یکدیگر

از روش های دیرین دشمنان اسلام برای گسترش سلطه خویش بر جامعه های اسلامی، ایجاد تفرقه در میان مسلمانان بوده است. در استعمار فرانو نیز زرسالاران اقتدارطلب با تکیه افراطی بر تفاوت های شیعه و سنی و اختلاف های مذهبی آنان به عنوان دو شاخه اصلی پیروان دین اسلام، برای ایجاد تفرقه میان مسلمانان می کوشند. استعمارگران برآنند تا مذهب را که عامل بیداری، پویایی و قدرت بخشی به مسلمانان است، به عامل تضعیف کننده مسلمانان تبدیل کنند.

مصداق ملموس برنامه استعمارگران، اقدام های تروریستی است که در مناطق شیعه نشین و سنی نشین کشور عراق صورت می گیرد. پس از فعالیت های خراب کارانه و تروریستی در مناطق شیعه نشین، ابزارهای تبلیغاتی وابسته به زرسالاران جهانی، بی درنگ، شاخه های سنی را محکوم

ص: ۵۹

۱- نک: فروغی، مقاله «سمپوزیوم تصویر اسلام در کتب درسی غرب»، ماه نامه اسلام و غرب، ش ۳۰ و ۳۱، پایگاه اینترنتی

می کنند. همچنین رخدادهای تروریستی در مناطق سنی نشین نیز محکومیت گروه های شیعه را از سوی زرسالاران جهانی به همراه دارد.

ص: ۶۰

فصل چهارم: مقابله جوامع اسلامی با استعمار فرانو

زیر فصل ها

۱. ماهیت جوامع اسلامی در مقابله با استعمار فرانو

۲. برنامه های جوامع اسلامی

۳. مقابله نظام جمهوری اسلامی ایران با استعمار فرانو

۱. ماهیت جوامع اسلامی در مقابله با استعمار فرانو

۱. ماهیت جوامع اسلامی در مقابله با استعمار فرانو

در فرهنگ اسلامی همان گونه که بر تفاهم، برادری، محبت، صمیمیت، دوستی و مسالمت میان مسلمانان تأکید می شود، به ستم ستیزی، سلطه ناپذیری، نفی کفر و الحاد نیز سفارش می شود. خداوند در قرآن کریم در آیه ۲۹ سوره فتح می فرماید: «محمد، پیامبر الهی است و کسانی که با اویند، با کافران به شدت عمل می کنند و با خود مهربان و رحیم هستند.» حضرت علی (ع) نیز در خطبه ۲۷ نهج البلاغه با اشاره به راهبرد تهاجم به عنوان یک اصل پایدار در امور نظامی می فرماید: «به خدا سوگند، هیچ گاه به هیچ قومی در کنج خانه شان هجوم آورده نشد، مگر آنکه ذلیل و درمانده شدند».

این استراتژی در تمامی میدان های نبرد سیاسی، فرهنگی و اقتصادی و در مبارزه با دشمنان داخلی و خارجی عمومیت دارد. امام علی (ع) در نامه ۶۲ نهج البلاغه درباره هوشیاری در برابر دشمنان نیز می فرماید: «مرد جنگ جو، همواره بیدار است و هر کس بخوابد، بداند دشمن او به خواب نرفته است» (۱).

ص: ۶۱

بررسی مفاهیم اسلامی درباره تهاجم، دو جنبه دارد؛ یک سو، افراد یا گروه های مهاجم و دیگر سو، افراد و گروه هایی که دشمنان بر آنها هجوم آورده اند.

تاریخ نیز بیانگر این حقیقت است که هرگونه دگرگونی و تحول در فرهنگ ها، در پی دو علت پدید می آید: علت قابل و علت فاعلی. هرگاه روح فرهنگی مستقل، در جامعه ای زنده باشد و مردم به ویژه اندیشمندان جامعه به حقیقت آن فرهنگ ایمان داشته باشند، هرگز فرهنگ دیگری نمی تواند به آن جامعه هجوم آورد و آن را نابود سازد. فرهنگ های زنده از تمامی فرهنگ ها بهره برده و آنها را در خود حل کرده اند. البته وقتی به هر دلیلی، روح حاکم بر فرهنگ ملی از میان برود و مردم جامعه، انس خود را با آن فرهنگ از دست بدهند، آن فرهنگ آسیب پذیر می شود و مردم فرهنگ مسلط دیگری را می پذیرند. این حالت انفعالی، علت قابل است. در این صورت، فرهنگ بیگانه که با عنوان علت فاعلی از آن نام برده می شود، می تواند به سرعت در این فرهنگ فراگیر شود تا جایی که ماهیت آن را نیز تغییر دهد.^(۱)

از این رو، جوامع اسلامی برای مقابله با برنامه های فرهنگی استعمار فرانو باید به هر دو جنبه توجه کنند؛ یعنی هم زمینه های پذیرش فرهنگ سرمایه داری زرسالاران اقتدارطلب در جوامع اسلامی از بین برود و هم با سیاست ها و برنامه های استعماری زرسالاران به عنوان علت فاعلی مبارزه شود.

ص: ۶۲

۲. برنامه های جوامع اسلامی

زیر فصل ها

(الف) تقویت اندیشه های اسلامی

(ب) مبارزه با فساد و منکر

(ج) تقویت هویت ملی اسلامی

(د) شناخت غرب و زرسالاران اقتدارطلب و مبارزه با روحیه سرمایه داری

(هـ) معرفی الگوهای اسلامی

(و) تصویرسازی مثبت از اسلام

(ز) وحدت مذاهب اسلامی

الف) تقویت اندیشه های اسلامی

(الف) تقویت اندیشه های اسلامی

بنیادی ترین روش مقاومت فرهنگی در برابر تهاجم استعمارگران، گسترش شناخت معارف الهی و تعمیق باورهای اصیل مذهبی است؛ زیرا فرد خداشناس و خداباور، به خودآگاهی و خودباوری دست می یابد و چنین فردی هرگز فریفته، مرعوب و مقهور فرهنگ الحادی بیگانه نمی شود. در نتیجه، باید با استفاده از همه امکانات و روش های ممکن به صورت مستقیم و غیرمستقیم، زمینه تحقق چنین باورهایی را فراهم آورد.

هر فرد مسلمان در امور مذهبی خویش به سه مقوله دانش، بینش و گرایش نیاز دارد که ضعف و نارسایی در هر بخش، شخصیت مذهبی فرد را آسیب پذیر می سازد. بنابراین، برنامه های دینی باید تأمین کننده هر سه نیاز باشند تا تعالی بخش، سازنده و تکامل آفرین شوند. بر همین اساس، توجه به این امور ضروری است:

یک - خاستگاه آموزه های آسمانی اسلام، فطرت انسانی است و این ویژگی، مهم ترین برتری فرهنگ اسلامی بر فرهنگ الحادی غرب است. در نتیجه، برای تقویت اندیشه های اسلامی باید به شکوفا کردن فطرت کمال جویی و خداپرستی توجه کرد.

دو - افزایش آگاهی ها و دانش ها به همراه معرفت و باورهای دینی به گونه ای باشد که افراد در برابر القاهای دشمنان مصون شوند. مصونیت، نیازمند «خودآگاهی» است و خودآگاهی، در پرتو تحقیق و مطالعه کتاب ها و تدبّر و تعمق در آرا و نظرها به وجود می آید.

ص: ۶۳

سه - آشنا کردن افراد با تجلی دین و دین باوری در صحنه های گوناگون زندگی، در تقویت دین باوری افراد جامعه به ویژه نسل جوان بسیار سازنده و مؤثر است.

چهار - از آنجا که ممکن است برخی افراد به دلیل تبلیغات رسانه های گروهی، نسبت به مسائل دینی احساس بی نیازی کاذب کنند، ایجاد انگیزه درست برای مطالعه و تحقیق درباره مبانی اعتقادی و تبیین رسالت جهانی مسلمانان در شرایط کنونی، نقش مؤثری در نهادینه شدن عقاید مذهبی دارد. بر همین اساس، فراهم آوردن فضاهای مذهبی مناسب و برگزاری مراسم سازنده و نشاط انگیز عبادی، استفاده از کتاب ها و رسانه های مکتوب مذهبی، رعایت ضوابط اخلاقی و دینی در رفتار اجتماعی، تشکیل جلسه های مذهبی مناسب مانند جلسه های آموزش های دینی، مطالعه های سیاسی و اجتماعی، جلسه های دعا و نیایش با هدف های رفتاری مشخص و بلندمدت بسیار مؤثر است.

پنج - تمسک به ولایت اهل بیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از دیگر شیوه های مؤثر در تقویت عقاید اسلامی به منظور مقاومت فرهنگی در برابر تهاجم دشمنان است. اهل بیت(ع)، چراغ های هدایت و روشنگران شریعت و کشتی نجات امت اسلامی هستند که ایمنی در برابر تهاجم دشمنان و آرامش در تلاطم اقیانوس بی کران زندگی، جز با شناخت معارف و آموزه های آنان و تمسک به ولایت و محبت ایشان امکان پذیر نیست. حضرت امام سجاد(ع) در دعای شعبانیه می فرماید:

خدایا! بر پیامبر و خاندان او درود فرست. آنان همانند کشتی جاری در اقیانوس های بی کران هستند. هر کس سوار بر آن کشتی شود، ایمن و هر کس آن را ترک

کند، غرق می شود. پیش گیرنده بر ایشان، از دین بیرون رفته است. عقب مانده از آنان، نابود خواهد شد و همراه و ملازم ایشان به مقصد خواهد رسید.

بنابراین، گزینش و استفاده از احادیث و ادعیه مناسب در برنامه ها، برگزاری جشن های شادی بخش و آموزنده به مناسبت اعیاد و در مجموع، انتقال پیام و آموزه های ائمه اطهار (علیهم السلام) به افراد جامعه بسیار مفید است. (۱)

(ب) مبارزه با فساد و منکر

اشاره

(ب) مبارزه با فساد و منکر

استعمارگران با آگاهی از اینکه فساد و منکر به جامعه ها آسیب می زند و حتی آنها را نابود می کند، گسترش فساد در جامعه های اسلامی را در رأس برنامه های استعماری خویش قرار داده اند. از این رو، برای مبارزه با سیاست های استعماری زرسالاران اقتدارطلب، روش های زیر پیشنهاد می شود:

یک - پناه بردن به قرآن

قرآن، به عنوان پیام نبوت و سند رسالت، دربردارنده آموزه های الهی برای تمامی انسان ها در تمامی زمان ها و مکان هاست. انس و دوستی با آخرین کتاب آسمانی، با ایجاد زمینه شناخت و تقویت باور اصالت های فرهنگی و دینی، موجب دوری انسان از منکر و فساد می گردد. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در این باره می فرماید:

هنگامی که فتنه ها همانند پاره های شب سیاه به شما هجوم می آورند، به قرآن پناه آورید؛ زیرا قرآن، نجات بخشی است که شفاعتش پذیرفته می شود... قرآن، راهنمایی است که به بهترین راه دلالت می کند. (۲)

ص: ۶۵

۱- برگرفته از: فرهنگ و مقاومت فرهنگی، صص ۹۳-۹۸.

۲- برگرفته از: فرهنگ و مقاومت فرهنگی، ص ۹۶.

بنابراین، بایسته است انسان‌ها با این معجزه اسلام، آشنایی عمیق و دقیقی پیدا کنند و با آن محسوس شوند. تشکیل جلسه‌های روان‌خوانی، روخوانی، حفظ، قرائت و تفسیر قرآن کریم، در این زمینه بسیار مؤثر است.

دو - اهمیت دادن به نماز

پرداختن و توجه کردن به امر نماز در جامعه، از دیگر راه‌های مقابله با گسترش فساد و منکر است. نماز، پذیرش مطلق حاکمیت الهی و نفی همه معبودهای غیر حقیقی و الحادی است و نماز گزار کسی است که با مصونیت از کج‌اندیشی‌ها، سست‌باوری‌ها، بدرفتاری‌ها و زشت‌کرداری‌ها، دچار ضعف و زبونی، سلطه‌پذیری و سلطه‌گری نخواهد شد. بنابراین، به فرموده خدا در قرآن مجید، برای مقاومت در برابر هجوم تخریبی دشمنان باید به نماز تمسک جست و به اقامه نماز برخاست: «به درستی که نماز، بازدارنده از فحشا و منکر است». (عنکبوت: ۴۵) (۱)

سه - توجه به امر به معروف و نهی از منکر

از روش‌های موفق و مورد تأکید اسلام در برخورد با فساد و منکر به ویژه در جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی، گسترش فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر است. در صورتی که افراد جامعه با این رسالت الهی خویش آشنا شوند و زمینه تحقق و اجرای مطلوب و سازنده آن را فراهم آورند، به خودکنترلی و جمع‌کنترلی و در نتیجه، به خوداصلاحی خواهند رسید و موجب آسیب‌ناپذیری و حفظ امنیت خواهند شد. برای بهره‌برداری مطلوب از این روش فرهنگی، رعایت چند نکته ضروری است:

ص: ۶۶

نخست آنکه معروف و منکر تعریف شوند و مصداق های هر یک در جامعه معرفی شود. دوم اینکه مراتب و مراحل امر به معروف و نهی از منکر و شرایط اجرای مطلوب آن معرفی شود. سوم آنکه آمران به معروف و ناهیان از منکر توجه داشته باشند که رفتار و اخلاق آنان، بیش از بیان و کلامشان کارساز و مؤثر است. از این رو، این امر فرهنگی را با اصلاح و تهذیب خود شروع کنند تا بیان ایشان مؤثرتر و کارسازتر باشد. (۱)

چهار - کار آفرینی

از عوامل مهم در سلامت افراد و جامعه، کار سازنده و مفید است. کار سازنده و ایجاد زمینه برای شکوفایی استعداد ها، از بی کاری، فقر و ناتوانی و ازدیاد فساد، فحشا و منکر جلوگیری می کند. بر همین اساس، کار به عنوان عاملی سازنده و بسیار مهم در تربیت اسلامی و مبارزه با فساد، تبلی و سستی و گسترش آن در جامعه به شمار می رود. همچنین برنامه ریزی، هدایت و بهره وری بهینه از اوقات فراغت افراد جامعه به ویژه نسل جوان نیز در این امر بسیار مؤثر است. از آنجا که یکی از روش های دشمنان در تهاجم فرهنگی، جلوگیری از کار مفید و سازنده در جامعه و استفاده نادرست از اوقات فراغت مردم است، تبلیغ و ترویج کار به عنوان ارزش و جلوه دادن بی کاری به عنوان ضد ارزش در تعمیم فرهنگ کار مؤثر است. ایجاد اشتغال ذهنی سازنده برای تمام مراحل سنی می تواند زمینه تخیل گرایی منفی را کاهش دهد.

ص: ۶۷

۱- برگرفته از: فرهنگ و مقاومت فرهنگی، صص ۱۰۲-۱۰۵.

به طور کلی، تقویت اعتقاد به ساختن کشوری آباد و کوشش برای سربلندی آن در صحنه های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی، با نفی هرگونه ضعف و ناتوانی، روحیه دفاع از فرهنگ خودی را تقویت خواهد کرد.^(۱)

پنج - ازدواج

از نیرومندترین غرایز انسانی، نیروی جنسی است. ارضای شرعی و معقول این غریزه موجب آرامش خاطر، رشد عاطفی، تأمین سلامت روانی و نیز تداوم زندگی بشری می شود. حال اگر امکان ارضای درست و آگاهانه این غریزه فراهم نیاید، فساد و انحراف های حاصل از آن، سلامت روانی و جسمی فرد و جامعه را به خطر می اندازد و نتایج ناگواری در پی خواهد داشت.

دشمنان با شناخت دقیق شرایط و ویژگی های سنی، عاطفی و روانی نسل جوان و نیز شناخت شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جوامع اسلامی، می کوشند از این نیاز طبیعی انسان، برای تحقق اهداف خویش بیشتر بهره گیرند. آنان با بهره گیری از امکاناتی مانند ماهواره، فیلم های ویدیویی و سینمایی، کتاب های قصه و رمان، مجله ها، عکس های مبتذل، امکانات کامپیوتری، تبلیغات تجاری و حتی مواد غذایی هیجان زا، غرایز جنسی، هویت فرهنگی و تعادل شخصیتی افراد را مسخ می کنند و زمینه را برای سلطه فرهنگی خویش فراهم می سازند.

این جنبه از جنبه های هجوم بیگانگان، در سال های اخیر چنان گسترده و عمیق شده است که بسیاری از مردم، تهاجم فرهنگی را با بی بندوباری جنسی مترادف می دانند. برای پیش گیری از پی آمدهای زیان بار ارضای

ص: ۶۸

۱- برگرفته از: فرهنگ و مقاومت فرهنگی، صص ۱۰۵-۱۰۸.

ناصحیح این نیاز طبیعی، پاک سازی و پالایش محیط یا کنترل آگاهانه و معقول احساسات تا زمان مناسب برای ازدواج و پس از آن، توجه به امر ازدواج بسیار اهمیت دارد. گسترش فرهنگ ازدواج در جامعه و تمهید مقدمات برای تسهیل آن و تشویق جوانان و خانواده های آنان به انجام این امر، از مؤثرترین شیوه های مبارزه با تهاجم فرهنگی دشمنان و جلوگیری از فساد و منکر در جامعه است.^(۱)

ج) تقویت هویت ملی اسلامی

ج) تقویت هویت ملی اسلامی

دشمنان اسلام و امت اسلامی با توجه به اینکه هویت ملی، بزرگ ترین عنصری است که یک ملت را به اوج عظمت و قدرت یا به تباهی و سقوط می رساند، همواره می کوشند با فراهم ساختن زمینه های گسستگی پیوندهای اجتماعی، هویت ملی اسلامی جوامع مسلمان را تضعیف کنند و بر آنها سلطه یابند.

در مقابل، جامعه های اسلامی با تقویت هویت ملی اسلامی خود نه تنها می توانند مانع تسلط استعمارگران شوند، بلکه قدرت و عظمت گذشته جوامع اسلامی را بار دیگر تحقق خواهند بخشید. درک هویت فرهنگی، مقدمه ای است که جوامع اسلامی باید نخست به آن پردازند. شناخت فرهنگ اسلامی و معرفت به ویژگی ها، ارزش ها و برتری های آن فرهنگ نسبت به دیگر فرهنگ ها سبب می شود جوامع اسلامی در مقابله با فرهنگ های بیگانه، اعتماد به نفس بالایی پیدا کنند. تحلیل تاریخی فرهنگ خودی همراه با تأکید بر تاریخ و فرهنگ ملی اسلامی، تقویت روشن فکران و نخبگان خودی، گسترش خط و زبان ملی و زبان عربی به عنوان زبان

ص: ۶۹

۱- برگرفته از: فرهنگ و مقاومت فرهنگی، صص ۱۰۸-۱۱۰.

مذهبی مشترک جامعه های اسلامی، مبارزه با جریان های انحرافی، تفرقه های قومی و در نتیجه، ایجاد وحدت و یک پارچگی ملی اسلامی از جمله اقداماتی است که سبب تقویت هویت ملی اسلامی جامعه های مسلمان می شود.

(د) شناخت غرب و زرسالاران اقتدارطلب و مبارزه با روحیه سرمایه داری

(د) شناخت غرب و زرسالاران اقتدارطلب و مبارزه با روحیه سرمایه داری

برای مقابله با هر پدیده ای، نخست باید شناخت دقیقی از آن داشت تا بتوان سازوکارهای لازم را فراهم کرد. از این رو، شناخت چگونگی عملکرد و نیز اهداف حقیقی زرسالاران اقتدارطلب بسیار ضروری است. شناخت درست و عمیق فرهنگ غرب و نظام سرمایه داری، ظاهر فریبنده آن را آشکار می سازد و تزلزل، روزمرگی و تهی شدن درونی آن، بر همگان آشکار می شود.^(۱)

تأکید بر رفاه اجتماعی به عنوان هدف نهایی نظام سرمایه داری، نتایج سه گانه ای چون اولویت یافتن اهداف اقتصادی، رشد اقتصادی بدون توجه به چگونگی زندگی و بی توجهی به عدالت توزیعی را در پی خواهد داشت. غلبه چنین تفکری در زندگی، انسان هایی با روحیه های ناآرام، زیاده خواه، بلندپرواز و دنیاگرا تربیت می کند که دست یابی به بالاترین درجه رفاه فردی و اجتماعی، همراه با نفی معنویت را هدف عالی زندگی خویش قرار می دهند. نیاز هویت جویی از اصلی ترین و مهم ترین نیازهای انسانی است و به انسان، انگیزه زیستن می بخشد و فلسفه ارضاکننده ای برای زندگی وی تبیین می کند. چنین نظامی نه تنها نمی تواند به این نیاز

ص: ۷۰

پاسخ گوید، بلکه روز به روز احساس پوچی را در وجود انسان ها تقویت می کند.

شناساندن ماهیت فرهنگ سرمایه داری زرسالاران اقتدارطلب و بیان دلایل ناسازگاری آموزه های دین اسلام با چنین روحیه مادی گرایانه ای، موجب بی توجهی امت اسلامی به ظاهر فریبنده فرهنگ سرمایه داری و در نتیجه، مبارزه با زمینه سازی برای سلطه استعمارگران بر جامعه های اسلامی می شود. در کنار شناخت عمیق و مستدل فرهنگ غرب، مبارزه با روحیه سرمایه داری و جلوه های منفی آن همچون تجمل گرایی، مصرف گرایی، گران فروشی، رشوه خواری، ریا و چاپلوسی، از دیگر اقدامات اساسی است که باید در جامعه های اسلامی به آن توجه شود.

ه- معرفی الگوهای اسلامی

ه- معرفی الگوهای اسلامی

تخریب و طرد الگوهای اسلامی همراه با معرفی الگوهای ضداسلامی که هیچ نشانی از هویت اسلامی یا ملی در آنها وجود ندارد، از جمله شیوه هایی است که نظام های سرمایه داری برای اعمال سیاست های استعماری خود از آن بهره می گیرند. در کنار این کوشش ها، برتری علمی جوامع سرمایه داری غربی بر جامعه های اسلامی سبب شده است برخی جامعه های اسلامی، پیشرفت خود را به تقلید از الگوهای سرمایه داری وابسته بدانند. برای پاسخ گویی به این نیازها و حفظ و تقویت فرهنگ و هویت ملی و اسلامی، معرفی الگوهای اسلامی در همه حوزه های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، هنری و سیاسی به ویژه برای نوجوانان و زنان ضروری است.

معرفی سیره و شخصیت رهبران برجسته دین اسلام، از جمله مسائل مهمی است که باید به آن پرداخت. بررسی جنبه های گوناگون شخصیت پیامبر اسلام و شناخت شیوه های رفتاری آن حضرت در زمینه های گوناگون

از جمله فعالیت های اقتصادی، مبانی دیپلماسی و سیاست خارجی، اهمیت دادن به فراگیری دانش، شیوه رفتاری با زنان و اقلیت های دینی، تعلیم و تربیت و روش های نفوذ بر دل و جان افراد، در الگوسازی برای اقشار گوناگون جامعه اسلامی بسیار اهمیت دارد.

مقام معظم رهبری در بخشی از پیام نوروزی سال ۱۳۸۵ خود در این باره فرمود:

امروز امت اسلام و ملت ما بیش از همیشه به پیغمبر اعظم صلی الله علیه و آله خود نیازمند است؛ به هدایت او؛ به بشارت و انداز او؛ به پیام و معنویت او و به رحمتی که او به انسان ها درس داد و تعلیم داد. امروز درس پیغمبر اسلام برای امتش و برای همه بشریت، درس عالم شدن، قوی شدن، درس اخلاق و کرامت، درس رحمت، درس جهاد و عزت و درس مقاومت است ملت ما درس های پیغمبر را باید مرور کند و آنها را به درس های زندگی و برنامه های جاری خود تبدیل کند. ما درس اخلاق پیغمبر، درس عزت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله، درس علم آموزی و درس رحمت و کرامت و درس وحدتی را که ایشان به ما داد و درس های زندگی ماست، باید در برنامه زندگی خودمان قرار بدهیم. (۱)

همچنین بررسی زندگی و شخصیت بانوان بزرگ اسلام و معرفی آنان به عنوان الگوی زنان مسلمان جوامع اسلامی، از دیگر اموری است که باید به آن پرداخت. معرفی الگو درباره چگونگی پوشش، حضور و نقش آفرینی زنان در جامعه با توجه به ارزش های الهی، باورها و ویژگی های ملی هر کشور، از ظریف ترین و حساس ترین موضوع های اجتماعی فرهنگی است و اهمیت ویژه ای دارد. معرفی چنین الگوهایی، گامی به سوی تثبیت و تقویت هویت ملی اسلامی جامعه های اسلامی است.

ص: ۷۲

و) تصویرسازی مثبت از اسلام

و) تصویرسازی مثبت از اسلام

یکی از شیوه‌هایی که زرسالاران استعمارگر برای تحقق اهداف استعماری خود به کار می‌برند، مخدوش کردن چهره اسلام و ترسیم تصویری منفی از آن است. این اقدام نه تنها زمینه گرایش مسلمانان را به سیاست‌های استعمارگران فراهم می‌سازد، بلکه در مهار موج اسلام‌گرایی حقیقی که از اسلام ناب سرچشمه گرفته، مؤثر است. زرسالاران اقتدارطلب برای رسیدن به این هدف خویش، از سیاست کلان «شبه‌سازی» بهره می‌گیرند. از جمله برنامه‌های این سیاست شبه‌سازی، ایجاد چهره‌هایی مانند بن لادن و ملا عمر به عنوان شخصیت‌های محبوب جهان اسلام و مطرح ساختن آنها به عنوان نماد اسلام است. استعمارگران، مسلمانان را به عنوان بنیادگرایان یا تروریست‌های بالقوه، انسان‌هایی واپس‌گرا، افراطی و جنگ‌طلب معرفی می‌کنند که خطر و تهدیدی جدی برای همه جوامع به شمار می‌روند. در مقابل، جوامع اسلامی باید برای مقابله با این تصویرسازی منفی از اسلام، با به تصویر کشیدن ارزش‌های اسلامی در رفتار و طرح احکام اسلامی و تبلیغ آنها با کمک تلویزیون، رادیو، فیلم‌های سینمایی، مجله‌ها، روزنامه‌ها و کتاب‌ها به ویژه کتاب‌های داستانی، اطلاعات درست و دقیقی درباره اسلام بدهند و مرز مخدوش شده میان حق و باطل را اصلاح کنند. توجه به این مطلب که غیرمسلمانان با دیدن رفتار مسلمانان، حقایق اسلامی را می‌شناسند، بسیار اهمیت دارد.

ز) وحدت مذاهب اسلامی

ز) وحدت مذاهب اسلامی

ایجاد تفرقه و اختلاف در میان امت اسلامی، از طرفندهای دشمنان اسلام برای تضعیف مسلمانان و سلطه بر آنان است. زرسالاران اقتدارطلب در سراسر جهان با صرف میلیاردها دلار و با کمک ابزارهای تبلیغاتی خود، تمام توانشان را برای شایعه‌پراکنی، دروغ‌پردازی و تفرقه‌افکنی میان

مسلمانان به کار می گیرند. خنثی کردن تبلیغات تفرقه افکن و افزایش وحدت و انسجام امت اسلامی با تکیه بر امور مشترک میان مذاهب گوناگون اسلامی، از راهکارهایی است که مسلمانان باید برای مقابله با استعمارگران از آن بهره جویند.

۳. مقابله نظام جمهوری اسلامی ایران با استعمار فرانو

اشاره

۳. مقابله نظام جمهوری اسلامی ایران با استعمار فرانو

زیر فصل ها

الف) پیشینه تهاجم فرهنگی غرب در ایران

ب) راه کارهای جمهوری اسلامی در مقابله با استعمار فرهنگی

الف) پیشینه تهاجم فرهنگی غرب در ایران

الف) پیشینه تهاجم فرهنگی غرب در ایران

تاریخ ایران از گذشته تاکنون، شاهد دگرگونی های فرهنگی بنیادینی بوده است. در زمان حمله اسکندر مقدونی به ایران، فرهنگ ایرانی در حال رکود بود و اندیشمندان ایرانی با حقیقت آن بیگانه بودند. بنابراین، اسکندر توانست پس از پیروزی نظامی بر نیروهای ایرانی، فرهنگ و تمدن آن را به شدت دگرگون کند، چنان که ایران پس از حکومت ساسانی نتوانست خود را از سلطه آموزه های فرهنگ یونانی حاکم شده به وسیله اسکندر و جانشینان وی برهاند. جامعه ایرانی تا پیش از صفویه با وجود ارتباط با فرهنگ ها و تمدن های گوناگون به ویژه چین که در مسیر جاده ابریشم قرار گرفته بود، هرگز نسبت به این فرهنگ ها خودباختگی نشان نداد و فرهنگ و تمدن مستقل اسلامی خود را نگاه داشت و آثاری پدید آورد که امروزه نیز جزو شاهکارهای بزرگ تاریخ بشر به شمار می آید.

ایران در عصر اسلامی، پس از پشت سر گذاشتن تجربه بسیار پر بار و نشان دادن جلوه های برتری از تمدن اسلامی، در زمان صفویه، کم کم زمینه پذیرنده ای برای نفوذپذیری یافت. از آن زمان، گروهی از جمله میسیونرهای مذهبی غرب، راهی ایران شدند و توانستند بنیاد اندیشه غربی را نخست در میان درباریان و سپس در مجامع علمی و فرهنگی همگانی

سازند، به گونه ای که زمینه فعالیت آنها به توده جامعه ایرانی نیز کشیده شد.

برژنسکی در کتاب میسیونرهای کلیسای انجیلی در رابطه امریکا با ایران دوره پهلوی می نویسد:

۴۹ سال پیش از آنکه نخستین دیپلمات امریکایی، استوارنامه خود را در تهران تسلیم کند، میسیونرهای کلیسای انجیلی وارد ایران شدند. آنها پیش از جنگ دوم جهانی، زنجیره ای از مدرسه ها و بیمارستان ها را در ایران اداره می کردند. این مدرسه ها برای نخستین بار آموزش به سبک غربی را در ایران رایج کردند. میسیونرها می کوشیدند مردم ایران را به نسخه های محلی و پروتستان های مدرن امریکایی تبدیل کنند.^(۱)

میسیونرها برای آموزش ادبیات غربی، ریاضیات، علوم و انجیل، مدرسه هایی تأسیس کردند. آنان از قدرت و ارتباطات قوی با حکومت برخوردار بودند و می خواستند ایران را تغییر دهند و به صراحت می گفتند مدرسه های ما طعمه هایی است که با [کمک] آنها مسلمانان را شکار می کنیم.^(۲)

با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران و برقراری نظام جمهوری اسلامی، حاکمیت فکر دینی و فرهنگ اسلامی به مانع بزرگی بر سر راه نفوذ غرب در ایران تبدیل شد و هیچ گونه نفوذ فرهنگی، اقتصادی و سیاسی غرب را تحمل نمی کرد. مخالفت جمهوری اسلامی ایران با سیاست های استعماری زرسالاران جهانی در طول سه دهه، نه تنها استعمارگران را از منافعشان در ایران محروم کرد، بلکه سبب شد تا برخی کشورهای زیر سلطه استعمار نیز از این نگرش مخالفت جویانه انقلاب ایران الگو بگیرند. بر همین

ص: ۷۵

۱- برگرفته از: پایگاه اینترنتی: www.irib.ir/occasions/article.

۲- برگرفته از: پایگاه اینترنتی: www.irib.ir/occasions/article.

اساس، استعمارگران، جریان گسترده و سازمان یافته ای را علیه نظام جمهوری اسلامی و فرهنگ ملی و اسلامی آن در خارج و داخل کشور آغاز کردند. اعمال انواع فشارها و تحریم های بین المللی سیاسی، اقتصادی، نظامی، فرهنگی، حقوقی و تکنولوژیکی، اتهام زدن ضدیت با اصول اساسی حقوق بشر مانند آزادی و دموکراسی، القای نداشتن مقبولیت و محبوبیت بین المللی و به تبع آن، ایجاد و پرورش احساس حقارت و خودکم بینی در جوامع اسلامی نسبت به جوامع سرمایه داری غرب، از اقداماتی است که دشمنان نظام جمهوری اسلامی ایران همواره از آن بهره می جویند.

برخی فعالیت های فرهنگی استعمارگران در داخل کشور عبارتند از:

۱. شکستن مؤلفه های دینی جامعه سنتی ایرانی و نفی ارزش های حاکم بر آن؛

۲. گسستن رابطه نسل جدید جامعه ایران با تاریخ فرهنگ پر بار کشور؛

۳. سرگرم کردن مردم به مسائل بی ارزش و بازداشتن آنان از اندیشیدن؛

۴. گسترش فرهنگ دنیاگرایی و زندگی مصرفی؛

۵. تفرقه افکنی میان مردم؛

۶. القای احساس ناامنی اقتصادی؛

۷. القای احساس ناامیدی میان جوانان جامعه؛

۸. گسترش فساد و فحشا به وسیله محرک های عاطفی؛

۹. تلاش برای پایین نگاه داشتن سطح سواد جامعه؛

۱۰. بزرگ نمایی مشکلات و معضل های جامعه؛

۱۱. القای تفکر ضعف و ناهماهنگی نهادهای اجتماعی؛

۱۲. ایجاد بدبینی به معارف اسلامی؛

۱۳. تبلیغ جدایی دین از سیاست؛

۱۴. حذف مذهب و شخصیت های مذهبی از محیط های علمی؛

۱۵. گسستن پیوند مردم با رهبری؛

۱۶. تضعیف نهاد دولت؛

۱۷. القای تفکر ناکارآمدی دولت. (۱)

(ب) راه کارهای جمهوری اسلامی در مقابله با استعمار فرهنگی

(ب) راه کارهای جمهوری اسلامی در مقابله با استعمار فرهنگی

مقابله جمهوری اسلامی ایران با موضوع استعمار فرهنگی، نیازمند مقدمه ای است و آن، باور این هجوم است. سال ها پیش مقام معظم رهبری عنوان «تهاجم فرهنگی» را بیان کرد، ولی چندین سال طول کشید تا سیاست مداران و مردم ما چنین توطئه ای را باور کنند. باور این امر اهمیت بسیاری دارد و هم اکنون این باور در بدنه فرهنگی و دانشگاهی ما تا حدی شکل گرفته است. نخستین قدم پس از ایجاد باور، برنامه ریزی است. مقابله با این تهاجم، باید با برنامه ریزی همراه باشد. برخوردهای انفعالی نه تنها نتیجه مثبتی نخواهد داشت، بلکه در درازمدت، آثار منفی در پی خواهد داشت. از این رو، نخست باید با مبانی نظری مقابله، تعریف و ترسیم شود و پس از آن، سیاست گذاری، برنامه ریزی کلان، برنامه ریزی خرد و اجرا مطرح گردد. مقام معظم رهبری در دیدار خود با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، در هشتم دی ۱۳۸۳ درباره راه کارهای مقابله با تهاجم فرهنگی دشمن، نخستین گام را «مهندسی فرهنگی کشور» یا به عبارتی برنامه ریزی دقیق عنوان کرد. ایشان فرمود:

یکی از مهم ترین تکالیف ما در درجه اول، مهندسی فرهنگ کشور است؛ یعنی مشخص کنیم که فرهنگ ملی، فرهنگ عمومی و حرکت عظیم

ص: ۷۷

۱- نک: فرهنگ و مقاومت فرهنگی.

درون زا و کیفیت بخش که اسمش «فرهنگ» است و در درون انسان ها و جامعه به وجود می آید، چگونه باید باشد؛ اشکالات و نواقصش چیست؛ چگونه باید رفع شود و کندی ها و معارضاتش کجاست. مجموعه ای لازم است که اینها را تصویر کند و بعد، مثل دست محافظی هوای این فرهنگ را داشته باشد. (۱)

موثرترین راه های مقابله با استعمار فرهنگی دشمن (تهاجم فرهنگی و ناتوی فرهنگی) که باید در برنامه ریزی به آن توجه شود، عبارت است از:

۱. تقویت عقاید اسلامی و افزایش بینش و آگاهی مردم درباره مسائل دینی، با طرح اندیشه های نورانی قرآن و شناخت بیشتر امامان معصوم(ع)؛

۲. آشنا ساختن مردم با فرهنگ غنی اسلامی و میراث مفاخر فرهنگی اسلامی ایران و تقویت خودباوری؛

۳. معرفی مظاهر تمدن و فرهنگ اسلامی؛

۴. ایجاد و تقویت روحیه مقاومت فرهنگی، مبارزه طلبی و استقامت با توجه به ارزش ها و آرمان های انقلاب اسلامی؛

۵. تنظیم زیرساخت نظام آموزشی و تربیتی کشور از مهد کودک تا عالی ترین سطوح دانشگاهی بر اساس اصول آموزشی و تربیتی اسلامی؛

۶. فراهم ساختن زمینه وحدت هر چه بیشتر حوزه و دانشگاه برای ایجاد جریان واحد فرهنگی در برابر نفوذ دشمن؛

۷. بسیج فرهنگی و هم سویی تمام نهادهای فرهنگی کشور برای مبارزه با تهاجم فرهنگی و ناتوی فرهنگی؛

۸. بیان اصول فکری و عقیدتی اسلام در قالب آثار هنری و ادبی؛

ص: ۷۸

۱- بیانات رهبر انقلاب اسلامی در دیدار با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۸/۱۰/۱۳۸۳، پایگاه اینترنتی:

www.iranculture.org

۹. مبارزه با انواع مفاسد اجتماعی از راه:

الف) فراهم ساختن زمینه رشد استعدادها و ظرفیت های جوانان و پرورش آنها؛

ب) حمایت از نیروهای خلاق و متعهد در زمینه های فرهنگی و هنری؛

ج) گسترش کانون ها و مؤسسه های فرهنگی، هنری و ورزشی؛

د) برنامه ریزی برای استفاده بهینه نوجوانان و جوانان از اوقات فراغت.

۱۰. توجه به نقش خانواده به عنوان یکی از مهم ترین موانع تحقق برنامه های تهاجم فرهنگی دشمن و مبارزه با گسیختگی بنای خانواده و تأکید بر عوامل استحکام آن همچون:

الف) آشنا کردن افراد جامعه با اهداف اسلامی ازدواج؛

ب) آشنا کردن افراد جامعه با روش های درست تربیتی؛

ج) افزایش سطح سواد والدین؛

د) آشنایی زنان و مردان با حقوق و تکالیف خود در زندگی مشترک؛

ه) تقویت مراکز مشاوره ازدواج؛

و) آگاه کردن افراد جامعه با برنامه های تهاجم فرهنگی تضعیف خانواده.

۱۱. اصلاح الگوهای مصرف کالا به ویژه کالاهای غیر ضروری وارداتی؛

۱۲. آموزش فرهنگ درست استفاده از وسایل پیشرفته ارتباطات مانند کامپیوتر، اینترنت، ویدئو و ماهواره. (۱)

ص: ۷۹

۱- نک: - مقاله «سردار اصلانی، نقش هنر و ادبیات در دفع تهاجم فرهنگی»، مجموعه مقالات تهاجم فرهنگی - رسالت دانشگاه، دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۵. - ابراهیم انصاری، مقاله «ابعاد اقتصادی اجتماعی تهاجم فرهنگی»، مجموعه مقالات تهاجم فرهنگی - رسالت دانشگاه، دانشگاه اصفهان، ۱۳۷۵. - مهرانگیز پیوسته گر، مقاله «تهاجم فرهنگی و رسانه های گروهی»، مجموعه مقالات تهاجم فرهنگی - رسالت دانشگاه، ۱۳۷۵. - مریم حیدری، مقاله «تهاجم فرهنگی ابزار و شیوه های مقابله با آن»، مجموعه مقالات تهاجم فرهنگی - رسالت دانشگاه، ۱۳۷۵.

فصل پنجم: همراه با برنامه سازان

زیر فصل ها

جایگاه صدا و سیما در مبارزه با استعمار فرانو

الزامات رسانه صدا و سیما

محورهای مهم برنامه سازی

پرسش های مردمی

پرسش های کارشناسی

جایگاه صدا و سیما در مبارزه با استعمار فرانو

جایگاه صدا و سیما در مبارزه با استعمار فرانو

همان گونه که بیان شد، در بیان جنبه های گوناگون فرهنگی، سیاسی و اقتصادی استعمار فرانو، استعمار فرهنگی، اهمیت و برجستگی ویژه ای دارد. به عبارت دیگر، می توان گفت استعمار فرانو، استمرار امپریالیسم فرهنگی است و در این امپریالیسم، رسانه ها به عنوان مهم ترین ابزار فرهنگی، جایگاه ویژه ای دارند.

امروزه فضای حاکم بر نظام بین الملل به گونه ای است که پیش، هنگام و پس از هر حرکت و اقدام نظامی، اقتصادی و سیاسی، به خبرسازی، مفهوم سازی و تبلیغ های درست و نادرست پرداخته می شود. بخش گسترده ای از تهاجم زرسالاران اقتدارطلب و در مقابل، دفاع و تهاجم جمعیت های مورد تهاجم استعمار فرانو، در حوزه رسانه ها انجام می شود. بر همین اساس، زرسالاران اقتدارطلب با آگاهی از اینکه پیشرفت و تحقق سیاست ها و برنامه های استعماری شان با تهاجم های رسانه ای امکان پذیر است، به سرمایه گذاری و تقویت رسانه های وابسته می پردازند. اگرچه تمامی انسان ها و جوامع بشری به عنوان اهداف استعمارگران در معرض تهاجم قرار دارند، ولی در این میان، نظام جمهوری اسلامی ایران با درک

اهداف و مقاصد حقیقی پنهان شده در پشت تبلیغات فریبنده، به مقاومت در برابر استعمارگران برخاسته است. جمهوری اسلامی ایران با اعتقاد به اینکه مقاومت، تنها به دفاع از منافع خویش محدود نیست، از تمام سرزمین های اسلامی و منافع امت اسلامی با تمام توان دفاع می کند و همین امر سبب شده است تا آماج تهاجم خبری، تبلیغی، فرهنگی و اخلاقی استعمارگران قرار گیرد.

به یقین، مهم ترین نهاد پاسخ گو به این تهاجم رسانه ای، رسانه ملی صدا و سیماست. رسانه صدا و سیما در این باره دو وظیفه سنگین برعهده دارد. نخست اینکه این تهاجم ها را در داخل کشور خنثی کند و دوم آنکه بکوشد متقابلاً در فضای عمومی، به دشمن ضربه بزند. ادای این وظایف چنان اهمیت دارد که رهبر انقلاب اسلامی، فعالیت رسانه صدا و سیما را برای مبارزه با استعمار فرانو، برابر با همه تلاش ها و فعالیت هایی می داند که در دیگر نهادهای کشور به این منظور صورت می گیرد.^(۱)

الزامات رسانه صدا و سیما

الزامات رسانه صدا و سیما

صدا و سیما به عنوان مهم ترین ابزار فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران، برای مبارزه با جریان استعمار فرانو نیازمند الزاماتی است. این الزامات عبارتند از:

۱. امین نظام باشد.
۲. مورد اعتماد مردم باشد.
۳. از فرصت های رقابتی برخوردار باشد. به این معنا که محصولات آن از نظر کمی و کیفی، قدرت رقابت با دیگر کشورها را داشته باشند.

ص: ۸۲

۱- برگرفته از: صدا و سیما، مطلوب از نگاه رهبری.

۴. از آرایش رسانه ای کارآمد در عرصه استانی، ملی و بین المللی برخوردار باشد. آرایش سازمانی و رسانه ای صدا و سیما باید به گونه ای باشد که بتواند همه کشور را در همه جنبه ها پوشش دهد.

۵. قدرت انعطاف پذیری برای انطباق با شرایط گوناگون و پیش بینی نشده را داشته باشد.

۶. در برخورد با مسائل گوناگون، قدرت، توانایی، سرعت و چالاکی داشته باشد، به گونه ای که بتواند در برخورد با مسائل گوناگون، به سرعت، راه کار درستی را برگزیند. (۱)

محورهای مهم برنامه سازی

اشاره

محورهای مهم برنامه سازی

زیر فصل ها

۱. پرورش، گسترش و تفهیم و تبیین فضیلت های اخلاقی

۲. ارتقای معرفت و ایمان دینی

۳. برنامه ریزی برای مراسم دینی

۴. توجه به دانش

۵. برنامه ریزی برای سرگرمی و تفریح

۶. توجه به نقش و جایگاه زنان

۱. پرورش، گسترش و تفهیم و تبیین فضیلت های اخلاقی

۱. پرورش، گسترش و تفهیم و تبیین فضیلت های اخلاقی

از محورهای مهمی که برنامه سازان صدا و سیما باید در تهیه برنامه ها به آن توجه داشته باشند، پرورش اخلاق عمومی جامعه است. هویت حقیقی و سازه اصلی یک جامعه، شاکله اخلاقی آن جامعه است که همه چیز بر محور آن شکل می گیرد. بر همین اساس، تقویت مبانی و اصول اخلاقی جامعه اهمیت فراوانی دارد. توجه به اصول اخلاق اجتماعی چون انضباط اجتماعی، وجدان کاری، نظم و برنامه ریزی، ادب اجتماعی، مشورت، حقوق دیگران، کرامت انسان، احساس مسئولیت، اعتماد به نفس ملی و شجاعت ملی، در برنامه های صدا و سیما در شکل دهی به اخلاق رفتاری افراد جامعه بسیار اهمیت دارد. همچنین ترویج فضایل اخلاق فردی چون قناعت، امانت، درست کاری، حق طلبی، زیباطلبی، احترام و ادب به والدین و

آموزگار، عفت و خویشتن داری در معنای صحیح آن، از جمله مسائلی است که باید برنامه سازان رسانه ملی صدا و سیما به آن توجه کنند. تفهیم مسائل اخلاقی با

ص: ۸۳

۱- برگرفته از: صدا و سیما، مطلوب از نگاه رهبری.

استفاده از نمادها و الگوهای ملموس برای مخاطب، از راه کارهای مؤثر در گسترش فضیلت های اخلاقی است.

از سوی دیگر، رد منهیات اخلاقی زیر در تبیین فضیلت های اخلاقی در برنامه های صدا و سیما بسیار اهمیت دارد:

۱. خودداری از قدرشناسی اجتماعی به بهانه پاداش اجتماعی و توقع داشتن ایثار؛

۲. ریاکاری، نفاق، چاپلوسی و خطر گسترش آن به صورت اخلاق اجتماعی؛

۳. پرده دری، حرمت شکنی، قانون شکنی و جوسازی به عنوان وظیفه ای دینی یا حرکتی انقلابی؛

۴. بدگمانی به مردم و میل به تجسس در زندگی شخصی آنان و تفسیر نادرست اعمال آنها و متهم کردن آنان به بی توجهی به نظم عمومی؛

۵. توجیه تخلف از نظم اجتماعی به بهانه نداشتن سوءنیت؛

۶. گرایش به راه حل های شتاب زده و خشونت آمیز درباره مشکلات اجتماعی و معضلاتی که نیازمند به تحقیق و تدبیر است؛

۷. عوام زدگی و عوام فریبی با تکیه بر باورها، عادت ها و شیوه های نادرست رایج در جامعه؛

۸. تحت الشعاع قرار گرفتن حق در برابر شخصیت؛

۹. بی اعتنایی به امور و ارزش های ملی در جامعه؛

۱۰. نهی از منکر با توسل به منکرهای دیگر؛

۱۱. کار خود را ملاک خوب و بد دانستن و قوانین را بنا بر رأی خود تفسیر و اجرا کردن؛

۱۲. مصرف زدگی و ترویج روحیه مصرف گرایی به عنوان نماد پیشرفت. (۱)

۲. ارتقای معرفت و ایمان دینی

۲. ارتقای معرفت و ایمان دینی

یکی از وظایف مهم صدا و سیما، توسعه و ارتقای دو مقوله مهم و متفاوت معرفت دینی و ایمان دینی است. در بیان تفاوت دو مفهوم معرفت دینی و ایمان دینی می توان گفت معرفت دینی، شناخت و فهم دقیق مطالب و حقایق دین است، ولی ایمان دینی، باور به مطالبی است که به آن دست یافته ایم، به گونه ای که به طور کامل به آن پای بند باشیم و تردید در آن راه نیابد. برای فهم بهتر این دو مفهوم، می توان به مثال حضرت امام خمینی رحمه الله در این باره اشاره کرد. ایشان فرموده است:

انسان می داند کسی که از دنیا رفته و مرده است، هیچ کاری از او ساخته نیست، اما از نظر باور می گوید من از مرده می ترسم. در اینجا معرفت و علم پیدا کرده، ولی هنوز ایمان و باور به اینکه کاری از دست میت ساخته نیست، پیدا نکرده است. لذا از او می ترسد. ارتقای ایمان آن است که انسان به باور برسد. (۲)

ارتقای معرفت دینی در جامعه با تمسک به قرآن کریم و عترت، به عنوان دو منبع بزرگ معرفت دینی مسلمانان امکان پذیر است. بهره گیری از مفاهیم موجود در آیات قرآن و روایات و احادیث پیامبر اسلام و ائمه اطهار (علیهم السلام) با پشتوانه استدلالی کامل و قوی، در برنامه های صدا و سیما در قالب برنامه کودک، فیلم، سریال، میزگرد و گفت و گو، تبلیغات و مانند آن، افزایش توجه مخاطبان به فرهنگ دینی در زندگی و در نتیجه، ارتقای سطح معرفت دینی را به همراه خواهد داشت. توجه به این مسئله که برنامه های کلیشه ای، مبهم و

ص: ۸۵

۱- برگرفته از: ضوابط و معیارهای کیفی و کمی برنامه سازی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، انتشارات روابط عمومی، صص ۱۴۹ و ۱۵۰.

۲- نک: صدا و سیمای مطلوب از نگاه رهبری، پایگاه اینترنتی: www.simayematloob.persianblog.com

شبهه زا، به ایجاد معرفت سست، عوامانه و سطحی در اذهان مخاطبان و تضعیف ایمان می انجامد، لزوم توجه برنامه سازان به ایجاد معرفت دینی روشن بینانه و آگاهانه را افزایش می دهد. (۱)

تهیه برنامه هایی بر مبنای آموزش های درست و اصولی با بیان دینی روشن، قوی، هنرمندانه، متنوع و شبهه زا، در همه سطوح، ارتقای ایمان دینی را در پی خواهد داشت.

۳. برنامه ریزی برای مراسم دینی

۳. برنامه ریزی برای مراسم دینی

برگزاری مراسم دینی اعیاد یا ایام سوگواری و عزاداری در رسانه ملی صدا و سیما، به برنامه ریزی هوشمندانه نیاز دارد. پخش برنامه های دینی از نظر محتوا، زمان، گویندگان، عمل کنندگان، مکان برگزاری، چگونگی برگزاری و دیگر مسائل جنبی، باید با دقت و هشیاری کامل انجام شود. برنامه هایی که به مناسبت های مذهبی تهیه می شود، باید پر محتوا و مستدل باشد. اگر متن مکتوبی ارائه می شود، باید خوش قلم، ویرایش شده و جالب و جذاب باشد و اگر به صورت شفاهی بیان می شود، با بیان خوب، کلمات سنجیده، حساب شده و بدون آزار و توهین باشد. گوینده متن باید از آراستگی دینی برخوردار باشد. به این معنا که نگاه به او، مخاطب را به یاد خدا بیندازد، نه آنکه ظاهر گوینده، تبلیغ مادی گری باشد. دقت در زمان شروع، پایان و مدت پخش برنامه های دینی چون دعای ندبه و جلسه های عزاداری، استفاده از نوحه ها و اشعار مذهبی پر محتوا بر اساس عقاید، احکام، آداب،

ص: ۸۶

تاریخ، اخلاق و فضایل اسلامی، از دیگر جنبه‌هایی است که نیازمند توجه برنامه‌سازان صداوسیماست. (۱)

۴. توجه به دانش

۴. توجه به دانش

فن آوری، پیشرفت و رونق کشور، در سایه دانش و تحقیق حاصل می‌گردد. از این رو، به منظور دست‌یابی به استقلال و عزت ملی که از نتایج پیشرفت علم و فن آوری و از تکالیف شرعی و عقلی است، ایجاد زمینه‌های پیشرفت علمی بسیار ضروری است. آغاز حرکت برنامه‌ریزی شده در مسیر تولید دانش، فکر و نظریه، با پرداختن به چستی و چرایی مسائل به صورت علمی آغاز می‌شود.

تجدیدنظر در برنامه‌ها، درس‌ها و کتاب‌های دانشگاهی، ایجاد بحث‌های گروهی علمی در رسانه‌ها و ایجاد مرکزی برای تحویل گرفتن، بررسی و ثبت طرح‌های علمی، از جمله اقداماتی است که به این منظور می‌توان انجام داد. شروع و تداوم این حرکت گسترده علمی، نیازمند زمینه‌سازی، تبلیغ و تشویق رسانه ملی صدا و سیماست. مهم‌ترین نکته این حرکت و نهضت علمی، آن است که دانش، فکر و فن آوری حاصل از این جریان، عاریتی و به اصطلاح مونتاژ نباشد؛ زیرا این علم و فن آوری بیش از آنکه زمینه استقلال کشور و مبارزه با دشمنان را فراهم سازد، خود، موجب عقب‌ماندگی و سلطه استعمارگران می‌شود. (۲)

۵. برنامه‌ریزی برای سرگرمی و تفریح

۵. برنامه‌ریزی برای سرگرمی و تفریح

سرگرمی، شادی و تفریح، بخش مهمی از زندگی هر فرد را تشکیل می‌دهد. دین اسلام با تأکید بر اختصاص بخشی از زندگی روزانه به تفریح

ص: ۸۷

۱- برگرفته از: صدا و سیما، مطلوب از نگاه رهبری، پایگاه اینترنتی: simayematloob.persianblog.com

۲- برگرفته از: صدا و سیما، مطلوب از نگاه رهبری، پایگاه اینترنتی: simayematloob.persianblog.com

و سرگرمی، نقش مهمی برای شادی در زندگی قائل است و به کسانی که مردم را شاد می کنند، پاداش بسیاری وعده داده است.

اما شادی چیست و عوامل ایجاد شادی کدامند؟ شادی زمانی در انسان به وجود می آید که وی احساس کند نیازهایش برطرف و فکرش آرام گشته است. در حقیقت، زمانی که انسان نیازی جسمی یا روحی داشته باشد، نوعی اضطراب، تردید و حیرت بر او حاکم خواهد بود.

اسلام با توجه به دو نکته، نخست، آگاهی از ذات بشر و اینکه نیاز بشر هیچ گاه پایان نمی یابد و اگر نیاز وی برطرف شد، نیاز بزرگ تری جای آن را می گیرد و دوم آنکه بخشی از نیاز های انسان نیازهای حقیقی نیست، راه کارهایی برای تأمین شادی معرفی کرده است. نخست آنکه انسان، بی نیازی روحی یا غنای روحی پیدا کند؛ یعنی به مقدار کفاف رضایت دهد. همچنین در امور مادی، به پایین دست خود و در امور معنوی، به بالا دست خود توجه کند و زهد و وابستگی نداشته باشد به دنیا را پیشه سازد. دیگر آنکه مؤمنان باید برای رفع نیاز و مشکلات برادران دینی خود بکوشند. اجرای این راه کارها، نوعی احساس بی نیازی را در انسان به وجود می آورد و از سوی دیگر، مؤمنان و مسلمانان را به بی نیازی از یکدیگر فرا می خواند و بر اثر این بی نیازی، شادی حاصل می شود.

اسلام به پیروان خود می آموزد که غصه، محنت و مشکلات، لازمه طبیعی زندگی است، ولی مهم آن است که مسلمان مؤمن، غم و اندوه خود را بیان نکند؛ زیرا این امر در انتقال شادی به جامعه و در نتیجه، پیشرفت آن بسیار مؤثر است.

رسانه ملی صدا و سیما، با الهام از دستوره‌های اسلام می‌تواند در قالب کلمات زیبا، لطیفه‌های شاد و مسابقه‌های سرگرم‌کننده، در ایجاد شادی در جامعه نقش مهمی ایفا کند.

بی‌تردید، اجرای برنامه‌های طنز و مسابقه‌های سرگرم‌کننده، نیاز هر جامعه‌ای است، ولی باید کوشید اجرای این‌گونه برنامه‌ها با ابتدال و بی‌بندوباری همراه نباشد. برنامه طنز باید به نوعی رمزگونه باشد. به عبارت دیگر، هم اشارات شادی آور و پنددهنده داشته باشد و هم خالی از کلمات نیش‌داری باشد که به آبروی افراد آسیب وارد می‌کند و آنها را خجل می‌سازد. این‌گونه طنز، طنز فاخری است که جامعه به آن نیاز دارد. در اجرای مسابقه‌ها نیز باید هدف، محتوا و ابزار مورد استفاده، به طور کامل مشخص گردد و آن‌گاه برای آن برنامه ریزی شود. باید مسابقه‌ها به گونه‌ای باشد که نیروها و استعدادهای نهفته افراد را شکوفا سازد. (۱)

۶. توجه به نقش و جایگاه زنان

۶. توجه به نقش و جایگاه زنان

دشمنان اسلام و استعمارگران با وجود ادعاهای خویش مبنی بر ارزش نهادن به مقام زن و برابر دانستن آن با مرد، نه تنها زنان و دختران را آماج تیرهای زهرآگین خویش قرار می‌دهند، بلکه می‌کوشند از آنها به عنوان وسیله و ابزاری برای انتقال فرهنگ مبتذل سرمایه‌داری غرب به دیگر جوامع به ویژه جوامع اسلامی استفاده کنند. استفاده مخرب از حضور زنان در جامعه و تجلی آنان در فیلم‌های مبتذل، جمله‌های نامناسب و تبلیغات کالاهای تجاری زنان، از نگرشی ابزارگونه به این قشر سازنده و مؤثر جامعه حکایت می‌کند.

ص: ۸۹

در مقابل، اسلام از دو دیدگاه به زن توجه می‌کند: یکی، از دیدگاه زن در برابر مرد و دیگری، زن به عنوان مادر یا همسر یا خواهر؛ موقعیت‌هایی که هر کدام احترام ویژه خود را دارد. دین اسلام با تأکید بر موقعیت ویژه زن و اینکه کشش‌های جنسی در زن نباید به مقام و ارزش او آسیب برساند، احکام ویژه‌ای را درباره چگونگی رابطه زن و مرد نامحرم دارد که رعایت آن احکام سبب پاک ماندن جامعه از فساد می‌شود. همه مسلمانان و حکومت‌های اسلامی موظف به رعایت دو نکته درباره زنان هستند؛ یکی آنکه حقوق آنها را به طور کامل رعایت کنند و به آنها ستم نکنند و دیگر آنکه به ارزش و عفت آنان تعرض نشود.

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از مهم‌ترین جبهه‌های مقابله با استعمارگران فرانو، نه تنها می‌تواند با اجرای برنامه‌های مناسب، نقشه‌های شوم استعمارگران زرسالار را برای تضعیف هویت زن و کاهش نقش سازنده وی در جامعه به ابزار، خنثی کند، بلکه می‌تواند با تکریم شخصیت زن مسلمان، جایگاه حقیقی وی را در جامعه به تصویر بکشد.

آنچه سیمای جمهوری اسلامی ایران را از دیگر رسانه‌ها مشخص ساخته، این است که زنان بدون حجاب در عرصه ظاهر نمی‌گردند؛ در آرایش کردن، حدود احکام الهی را رعایت می‌کنند؛ در گفتار با نامحرمان، طنازی نمی‌کنند و در عین حال، در عرصه‌های اجتماعی حضور چشم‌گیری دارند. با وجود این، توجه و رعایت نکاتی درباره حضور زنان در صدا و سیما، این جبهه فرهنگی را در اجرای برنامه‌های خویش موفق‌تر خواهد ساخت.

در بسیاری از فیلم‌ها، برتری زن بر مرد به تصویر کشیده می‌شود و در بسیاری از موارد، حرف آخر را زن می‌زند و حرف او پذیرفته می‌شود، در حالی که درست‌تر آن است که حرف حق ملاک باشد، نه برتری زن و مرد.

چگونگی آرایش و لباس پوشیدن زنان در برنامه های تلویزیونی نیز آثار بسیاری بر جامعه خواهد گذاشت. درباره شیوه ورزش بانوان نیز اگرچه محافل ورزشی برای بانوان لازم است، ولی تشکیل تیم های ورزشی زیر نظر مردان و با حضور مردان و پخش آنها از صدا و سیما، همچنین حضور زنان در مسابقه های غیر ورزشی، پوشیدن لباس با رنگ و نشانه های ویژه و فعالیت در کنار مردان نامحرم، با حفظ حریم و ارزش زنان در تضاد است. در مجموع، نوع پوشش و حضور بانوان در رسانه ملی باید به گونه ای باشد که به گناه نینجامد. (۱)

پرسش های مردمی

پرسش های مردمی

۱. آیا واژه «استعمار فرانو» را شنیده اید؟ منظور از این واژه چیست؟

۲. در استعمار فرانو، مستعمره چیست؟

۳. روش های استعمارگران برای تضعیف باورها و اندیشه های اسلامی چیست؟

۴. نقش انحراف های اخلاقی در تحقق اهداف استعمارگران چیست؟

۵. معرفی چهره هایی مانند بن لادن و ملا عمر به عنوان شخصیت های محبوب جهان اسلام، با چه هدفی انجام می شود؟

۶. روش های مؤثر مبارزه با فساد و منکر در جوامع اسلامی چیست؟

۷. نام گذاری سال ها به نام ائمه معصومین (ع)، در برنامه های مقابله با استعمار فرانو چه اثری دارد؟

۸. نام گذاری سال ۱۳۸۶ به نام اتحاد ملی و انسجام اسلامی، در راستای مقابله با کدام یک از برنامه های استعمار فرانو است؟

ص: ۹۱

۹. روش هایی که صدا و سیما برای گسترش فضیلت های اخلاقی می تواند از آنها بهره بگیرد، چیست؟

۱۰. در تهیه برنامه های ویژه مراسم دینی به چه نکته هایی باید توجه کرد؟

۱۱. توجه و رعایت چه نکته هایی درباره حضور زنان در صدا و سیما ضروری است؟

پرسش های کارشناسی

پرسش های کارشناسی

۱. در استعمار فرانو، اولویت با کدام یک از انواع سلطه اقتصادی، سیاسی و فرهنگی است؟

۲. تضعیف و تخریب چهره روحانیت در جامعه های اسلامی، بر اساس کدام برنامه استعمار فرهنگی صورت می گیرد؟

۳. ترویج ایمان بدون ولایت و تحریف مفاهیم والای اسلامی، بر اساس کدام برنامه استعمار فرهنگی صورت می گیرد؟

۴. تضعیف خط و زبان ملی و ترویج خط و زبان جوامع غربی، بر اساس کدام برنامه استعمار فرهنگی صورت می گیرد؟

۵. تظاهر به وجود خوش بختی و آرامش در جامعه های غربی، بر اساس کدام برنامه استعمار فرهنگی است؟

۶. تطمیع و جذب شخصیت های برجسته علمی، ورزشی و هنری جامعه های اسلامی، بر اساس کدام برنامه استعمار فرهنگی صورت می گیرد؟

۷. پیوند نام اسلام و مسلمانان با واژه تروریسم، بر اساس کدام برنامه استعمار فرهنگی صورت می گیرد؟

۸. شناخت تاریخ و فرهنگ ملی اسلامی در مبارزه با برنامه های فرهنگی استعمار فرانو چه نقشی دارد؟

۹. ویژگی های اصلی استعمار فرانو چیست؟

۱۰. به چه کسانی زرسالاران اقتدار طلب گفته می شود؟

۱۱. شناساندن ماهیت فرهنگ سرمایه داری چه اثری در مبارزه با استعمار فرانو دارد؟
۱۲. اهداف اصلی غرب از اجرای طرح نظم نوین جهانی چیست؟
۱۳. آیا استعمار فرانو با تحولات جهانی شدن هم سوست؟
۱۴. ماهیت تقابل اسلام و زرسالاران اقتدارطلب در چه عواملی ریشه دارد؟
۱۵. مهم ترین شیوه های استعمارگران برای تهاجم فرهنگی به یک ملت چیست؟
۱۶. نخستین گام مقابله با تهاجم فرهنگی دشمن از دیدگاه مقام معظم رهبری چیست؟
۱۷. بنیادی ترین روش مقاومت فرهنگی در برابر تهاجم استعمارگران چیست؟
۱۸. مهم ترین ابزار فرهنگی استعمار فرانو کدامند؟
۱۹. از دیدگاه مقام معظم رهبری، مواضع جامعه های اسلامی در رویارویی با استعمار فرانو چگونه است؟
۲۰. نقطه آغاز نابودی ارزش ها و باورهای دینی چیست؟
۲۱. برنامه های جوامع اسلامی در مقابله با استعمار فرانو چیست؟
۲۲. مهم ترین ابزار فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مبارزه با استعمار فرانو چیست؟
۲۳. طرح مباحث دینی در قالب برنامه های کلیشه ای مبهم و شبهه زا در صدا و سیما چه نتایجی به همراه دارد؟

۱. احمدی، محمدرضا، مقاله «استعمار فرانو و توان مندی های ایران»، نشریه اشراق اندیشه، شماره ۲۶، ۱۳۸۵.

۲. امام خمینی، نگرشی موضوعی بر وصیت نامه سیاسی - الهی امام خمینی (ره)، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۷۸.

۳. امامی، محمد جعفر، صدا و سیمای مطلوب از نگاه رهبری، ۱۳۸۴، پایگاه اینترنتی simayematloob.persianblog.com

۴. حایک، مریم، بررسی جایگاه سازمان اوپک در نظم نوین جهانی، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم سیاسی دانشگاه اصفهان، ۱۳۸۴.

۵. خواجه، رمضان علی، مقاله «خطراتی که جوانان را تهدید می کند و راه جلوگیری آن»، ماه نامه تربیت، شماره ششم، ۱۳۸۲.

۶. راه کارها و چالش های مقابله با ناتوی فرهنگی، بسیج فرهنگی؛ اولین گام مبارزه، پایگاه اینترنتی kayhannews.ir.

۷. ضوابط و معیارهای کیفی و کمی برنامه سازی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران (جزوه)، انتشارات روابط عمومی سازمان صدا و سیما.

۸. عابد الجابری، محمد، مقاله «ماهیت روابط اسلام و غرب»، ترجمه: صالح واصلی، پایگاه اینترنتی: www.al-shia.com.

۹. فروغی، «سمپوزیوم تصویر اسلام در کتب درسی غرب»، ماه نامه اسلام و غرب، شماره ۳۰ و ۳۱، پایگاه اینترنتی: www.hawzah.net

۱۰. میرمعزی، سیدحسین، مقاله «نقدی بر اهداف نظام سرمایه داری از دیدگاه نظام اسلام»، پایگاه اینترنتی www.Library.tebyan.net.

۱۱. نوری مطلق، علی، نقش رسانه در تبیین دفاع و هجوم فرهنگی، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، چاپ اول، ۱۳۸۳.

۱۲. نوید، مهدی، فرهنگ و مقاومت فرهنگی، انتشارات محسنی، چاپ سوم، ۱۳۷۴.

۱۳. هراتی، حمید، مقاله «تجارت قرن ۲۱»، پایگاه اینترنتی: www.golha.net

۱۴. ونکی فراهانی، محمد، گذری بر اندیشه دینی در غرب، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، چاپ اول، ۱۳۸۴.

پایگاه‌های اینترنتی

پایگاه‌های اینترنتی

۱. [www.irib.ir / occasions/ article](http://www.irib.ir/occasions/article)

۲. [www.leader.ir / langs](http://www.leader.ir/langs)

۳. [www.Irib.ir / radio / javan](http://www.Irib.ir/radio/javan)

۴. www.mehrnews.com

۵. www.sharifnews.ir

۶. www.javaneiran.net

۷. www.Porsogoo.com

ص: ۹۶

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه

اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

